

เครื่องแปลงไฟฟ้ากระแสตรงเป็นไฟฟ้ากระแสสลับ

DESIGN AND CONSTRUCTION OF SINGLE PHASE
PULSE WIDTH MODULATED INVERTER

นายจำเนียร	สร้อยเสน	รหัส 41362088
นายชัยชนะ	หนูคำหอม	รหัส 41362104
นายณรงค์ศักดิ์	บรรจบ	รหัส 41362138
นายวิเศษ	จุลดิลก	รหัส 41362302

16039587

ห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์
วันที่归... 30 พ.ย. 2544
เลขทะเบียน ๘๙ 4400574
เลขเรียกหนังสือ 7K
หน่วยงานที่เบิกจ่าย 7870.77
จำนวนหนังสือ ๑๗๕๓

2544 C.2

ปริญญาในพนัช์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้า
ปีการศึกษา 2544

ใบรับรองโครงการวิจัย

หัวข้อโครงการ เครื่องแปลงไฟฟ้ากระแสตรงเป็นไฟฟ้ากระแสสลับ

ผู้นำเสนองาน นายนียร ตร้อยเสนอ รหัส 41362088

นายชัยชนะ หนุคำหอม รหัส 41362104

นายณรงค์ศักดิ์ บรรจบ รหัส 41362138

นายวิเศษ จุลคิตก รหัส 41362302

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์สมยศ เกียรติวนิชวิไล

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์สุพรรณิกา ยังอุ่ง

สาขาวิชา วิศวกรรมไฟฟ้า

ภาควิชา วิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์

ปีการศึกษา 2544

คณะกรรมการสาขาวิชาศึกษา อนุมัติให้โครงการฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า
คณะกรรมการสอบโครงการ

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ยงยุทธ ชนบดีเฉลิมรุ่ง)

(อาจารย์สุชาติ แม้มเม่น)

กรรมการ

(อาจารย์สมชาย โฉคมวีโรจน์)

กรรมการ

(อาจารย์ชนศิริ ขำเพชร)

กรรมการ

(อาจารย์สุพรรณิกา ยังอุ่ง)

หัวข้อโครงการ เครื่องแปลงไฟฟ้ากระแสตรงเป็นไฟฟ้ากระแสสลับ
ผู้ดำเนินโครงการ นายจำเนียร สร้อยเสน รหัส 41362088
นายชัยชนะ ทนุคำหอม รหัส 41362104

นายรองค์ศักดิ์ บรรจบ	รหัส 41362138
นายวิเศษ จุลคิลก	รหัส 41362302
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์สมยศ เกียรติวนิชวีโภค
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์สุพรรัณิกา ยังอุ่ง
สาขาวิชา	วิศวกรรมไฟฟ้า
ภาควิชา	วิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์
ปีการศึกษา	2544

บทคัดย่อ

อินเวอร์เตอร์ 1 เฟสนี้คือเครื่องแปลงไฟฟ้ากระแสตรงเป็นไฟฟ้ากระแสสลับที่มีการออกแบบรูปคลื่นพัลส์วิดโนดูเลชัน เพื่อนำไปใช้สำหรับควบคุมอินเวอร์เตอร์ 1 เฟส โครงการนี้จะมีการเปลี่ยนเทียบเทคนิคการสวิตช์แบบพัลส์วิดโนดูเลชัน ผลงานนี้เป็นการศึกษาและพัฒนาเครื่องแปลงไฟฟ้ากระแสตรงเป็นไฟฟ้ากระแสสลับที่มีอยู่แล้วในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพ เครื่องแปลงไฟฟ้ากระแสตรงเป็นไฟฟ้ากระแสสลับนี้เราระบุกันว่า "อินเวอร์เตอร์" ซึ่งอินเวอร์เตอร์ที่ได้ศึกษาและพัฒนาอยู่นี้เป็น "อินเวอร์เตอร์" ชนิดจ่ายแรงดันประเภท PULSE WIDTH MODULATE ในส่วนของแรงดันดีซีลิงค์สามารถใช้รีดคิฟายเออร์ที่เป็นไดโอดทำให้แรงดันของดีซีลิงค์มีค่าคงที่ซึ่งเราไม่สามารถควบคุมแรงดันดีซีได้และไม่สามารถลดขนาดของ LC ฟิลเตอร์ให้เล็กลงได้ ดังนั้นความถี่และแรงดันเอาท์พุทของแรงดันนูกลฐานสามารถควบคุมได้โดยใช้เทคนิคของ PWM ซึ่งอยู่ในส่วนของอินเวอร์เตอร์เทคนิค PWM นี้จะทำให้แรงดันเอาท์พุทที่มีองค์ประกอบของฮาร์โนนิกอันดับต่ำๆลดน้อยลง ให้จะทำให้ "อินเวอร์เตอร์" มีประสิทธิภาพมากขึ้น

Project Title	Design and construction of single phase pulse width		
Name	Mr.Jumnian Sroysen	ID	41362088
	Mr.Chaichana Nukamhom	ID	41362104
	Mr.Narongsak Banjob	ID	41362138
	Mr.Wiset Junladilok	ID	41362302
Project Adviser	Mr.Somyot Kaitwanidvilai		
Co-Project Adviser	Miss Supannika Youngyou		
Major	Electrical Engineering		
Department	Electrical and Computer Engineering		
Academic Year	2001		

ABSTRACT

The major purpose of this project is to design the Pulse Width Modulation Wave form (PWM) which is used for controlled inverter I phase.

This project is developed "Design and construction of single phase pulse width modulated inverter" for hight efficiancy. It is called "Inverter" The inverter developed a kind of PWM inverters. The construction of PWM inverters in the part of D.C. link is to have rectifier diodes not only kept level constance voltage but also controlled D.C. voltage . Then it is made little LC filter . So we can controlled output voltage and frequency by using technique of PWM that inverters The technique has low component sequence of harmonic; however, it had sequence switching this processed had losses in circuit from swiching.

กิตติกรรมประกาศ

เนื่องจากในการทำโครงการนี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายเพื่อการทำโครงการจึงจะประสบความสำเร็จ ในส่วนของผู้นำเสนองานต้องขอบพระคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือกับผู้เสนอโครงการ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลหรือเป็นเงินทุนที่ทางคณะได้มีส่วนสนับสนุนเพื่อที่จะได้ช่วยให้ผู้นำเสนอโครงการได้นำเงินทุนในส่วนนี้ไปซื้ออุปกรณ์ในการทำโครงการ

นอกจากนี้ ต้องขอบพระคุณท่านอาจารย์สมยศ เกียรติวนิชวิໄກ และท่านอาจารย์สุพรรัตน์ ยังอัญ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการที่ได้คุยและคุยกับเราในการดำเนินงาน และเป็นส่วนที่ช่วยผลักดันให้โครงการนี้สำเร็จได้

นายจำเนียร	สร้อยเสน
นายชัยชนะ	หนูคำหอม
นายภรรค์ศักดิ์	บรรจบ
นายวิเศษ	จุลคิดก

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	๑
สารบัญ.....	๒
สารบัญตาราง.....	๓
สารบัญรูป.....	๔
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
1.3 ขอบข่ายของโครงการ.....	2
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน.....	2
1.5 ตารางปฏิบัติงาน.....	3
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.7 งบประมาณที่ใช้.....	3
บทที่ 2 ทฤษฎีและหลักการทำงานของอินเวอร์เตอร์.....	4
2.1 อินเวอร์เตอร์ 1 เฟส.....	4
2.2 อินเวอร์เตอร์เพื่อการขับเคลื่อนมอเตอร์หนี่ยวนำ.....	5
2.3 PWM อินเวอร์เตอร์.....	7
2.4 อินเวอร์เตอร์แบบรูปคลื่นสี่เหลี่ยม.....	7
2.5 SINUSOIDAL PULSE WIDTH MODULATION (SPWM).....	11
2.6 SIX STEP VOLTAGE WAVE FORM.....	16
2.7 วงจรหน่วงกระแส.....	17
2.8 เพาเวอร์มอสไฟต์.....	18
2.9 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการขับเคลื่อนมอเตอร์หนี่ยวนำ.....	19

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 การออกแบบและทฤษฎีที่ใช้ในเครื่องหัวสัญญาณ.....	24
3.1 ขั้นตอนการหาข้อมูลและการออกแบบ.....	24
3.2 การออกแบบและการสร้างวงจรตามลำดับ.....	24
3.3 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพและคุณภาพของรูปคลื่นสัญญาณ.....	25
3.4 ค่า TOTAL HARMONIC DISTORTION.....	28
3.5 ค่า R.M.S ขององค์ประกอบความถี่น้ำเสียง.....	29
3.6 ค่า DISTORTION FACTOR.....	29
บทที่ 4 ผลการทดลองและการวิเคราะห์.....	30
บทที่ 5 สรุปผลการทดลอง.....	41
เอกสารอ้างอิง.....	42
ภาคผนวก ก โปรแกรม.....	43
ภาคผนวก ข วงจร.....	46
ประวัติผู้เขียนโครงการ.....	54

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ตารางปฎิบัติงาน.....	3
3.1-นิยามด้านนี้และค่าปริมาณที่กำหนดคุณสมบัติและคุณภาพรูปคลื่นเอทธุก.....	28

สารบัญ

ขบวน

หน้า

2.1 วงจรอินเวอร์เตอร์ 1 เพส.....	5
2.2 SPWM แบบ FULL BRIDGE.....	12
2.3 SPWM แบบ FULL BRIDGE เมื่อ S_1 และ S_4 TURN ON	12
2.4 SPWM แบบ FULL BRIDGE เมื่อ S_2 และ S_3 TURN ON.....	12
2.5 วงจรเพาเวอร์นอสเฟต.....	18
3.1 วงจรสร้างรูปคลื่น Sine	29
3.2 วงจรสร้างรูปคลื่น Triangle	29
3.3 วงจรสร้างรูปคลื่น Pulse Width Modulation.....	30
3.4 วงจร Deadtime จ่ายเข้าสู่ IR 2110 Q ₂ และ Q ₄ TURN ON	30
3.5 วงจร Deadtime จ่ายเข้าสู่ IR 2110 Q ₁ และ Q ₃ TURN ON	31
4.1 รูปคลื่น Sine ก่อนที่จะเข้าสู่ส่วน Compare.....	33
4.2 การวิเคราะห์อาร์โนนิกของรูปคลื่นแรงดัน Sine ถึงลำดับที่ 50.....	33
4.3 การวิเคราะห์อาร์โนนิกของรูปคลื่นแรงดัน Sine ถึงลำดับที่ 250	34
4.4 รูปคลื่น Triangle ก่อนเข้าสู่ Compare.....	35
4.5 สัญญาณ Pulse Width Modulation ที่ได้จากการ Compare	35
4.6 สัญญาณ Pulse Width Modulation ก่อนเข้าสู่ Dead Time.....	36
4.7 สัญญาณ Dead Time ก่อนเข้าสู่ Driver	36
4.8 สัญญาณ Dead Time ที่ออกจาก Driver.....	37
4.9 สัญญาณแรงดัน Output ก่อนเข้าไฟลเตอร์.....	37
4.10 รูปคลื่นแรงดัน Output ขณะไม่มีโหลด.....	38
4.11 การวิเคราะห์อาร์โนนิกของแรงดันขณะไม่จ่ายโหลดถึงลำดับที่ 50	39
4.12 การวิเคราะห์อาร์โนนิกของแรงดันขณะไม่จ่ายโหลด ถึงลำดับที่ 250	39
4.13 รูปคลื่นกระแสขณะจ่ายโหลด	40
4.14 การวิเคราะห์อาร์โนนิกของรูปคลื่นกระแสขณะจ่ายโหลดมอเตอร์.....	40

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการ

เครื่องแปลงไฟฟ้ากระแสสลับหรือ “อินเวอร์เตอร์” ผู้เสนอโครงการมีความสนใจที่จะทำการศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเพื่อที่จะพยากรณ์พัฒนาอินเวอร์ท์มีราคาที่ถูกคลงและถูกนำไปได้จะพยากรณ์พัฒนาอินเวอร์เตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นซึ่งในการพัฒนาดังกล่าวจะมีส่วนที่ช่วยให้ได้มีการศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติมในอนาคตแน่นอน อินเวอร์เตอร์สามารถจำแนกตามลักษณะของเอาท์พุท

ได้ 2 ประเภท คือเอาท์พุท 1 เฟส เช่น 120 V / 60 Hz, 220 V / 50 Hz, 115 V / 400 Hz

และเอาท์พุท 3 เฟส เช่น 220 / 380 / 50 Hz, 120 V / 208 / 60 Hz ในทางอุดมคตินี้สัญญาณเอาท์พุทของอินเวอร์เตอร์จะเป็นรูปคลื่นไอน์แคมป์ต์ในทางปฏิบัตินั้นรูปคลื่นสัญญาณเอาท์พุทไม่เป็นรูปคลื่นไอน์อย่างสมบูรณ์ที่ เป็นเช่นนั้นเพราะจะมีองค์ประกอบของรูปคลื่นไอน์ที่มีความถี่ต่ำซึ่งหายไปนิคจะทำให้รูปคลื่นคิดเพียงไปมีผลให้คุณภาพสัญญาณเอาท์พุทลดลงดังนั้นเอาท์พุทที่ได้จากการอินเวอร์เตอร์ที่ดีนั้นองค์ประกอบของรูปคลื่นต้องมีค่าน้อยที่สุดที่จะทำให้ในการลดลงองค์ประกอบของรูปคลื่นจะใช้แรงไฟล์เตอร์หรือใช้เทคนิคการสวิตช์ที่ดี

เทคนิคการสวิตช์นี้หลายแบบด้วยกัน เช่น เทคนิคที่ดับเบลยูอีมแบบขยายนูนชอยดอล เทคนิคพี-ดับเบลยูอีมแบบสเปซเวกเตอร์ เทคนิคดิสคอนทินิวอสต์พีดับเบลยูอีม 120 องศาเทคนิคแบบเจนเนอร์-รอล ไรเซ็นต์ดิสคอนทินิวอสต์พีดับเบลยูอีม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการอินเวอร์เตอร์ส่วนใหญ่จะใช้ในทางอุตสาหกรรม เช่น ควบคุมความเร็วของเตอร์เรซิสต์ เครื่องทำความร้อนชนิดเหนี่ยวนำ อุปกรณ์จ่ายไฟสำรอง (UPS) เป็นต้น ไฟดีซีจากโซลาร์เซลล์เป็นไฟເອົ້າ หรือแม้กระทั่งทำไฟอุปกรณ์ไฟฟ้าทั่วไปใช้งานกับแบตเตอรี่ร่องรอยต์ได้ เป็นต้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการทำโครงการ

- เพื่อทำการสร้าง “อินเวอร์เตอร์ 1 เฟส” ที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้กับโหลดที่เป็นมอเตอร์
- เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางด้าน “อิเล็กทรอนิกส์” เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีประโยชน์รวมทั้งพัฒนาในส่วนของ “อินเวอร์เตอร์” ด้วยเช่นกัน

3. เพื่อเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์รวมทั้งนำความรู้ที่ได้ศึกษานำมาใช้ในการประยุกต์ในชีวิต
4. เพื่อศึกษาเทคนิคการควบคุมอินเวอร์เตอร์คัวบีซึพลส์วิชョンด์คูเลชันหรือปีคัมเบิลยูอีมเพื่อนำไปทดสอบกัชวงจรอินเวอร์เตอร์ 1 เฟส โดยทำการเมร์ชบเทียบเทคนิคการสวิตซ์แบบชายน์บุชอยคอลพัลวิชอนด์คูเลชัน

1.2 ขอบข่ายของการทำงาน

สามารถสร้าง “อินเวอร์เตอร์ 1 เฟส” ที่มีความถี่ 4 KHz ขนาด 1 KVA แรงดันอาห์มูก 220 Vrms เป็นกระแสสัมบ กระแสเฉี่ยวนะ 5 A โดยที่ใช้เป็นมอเตอร์กระแสสัมบ

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาการทำงานของ อินเวอร์เตอร์
2. ศึกษาวงจรต่างๆของ “อินเวอร์เตอร์”
3. พิจารณาข้อดีและข้อเสียของ “อินเวอร์เตอร์” ที่ผู้เสนอต้องการจะทำ
4. ทำการทดลองสร้างวงจรต่างๆ ดังนี้
  - สร้างวงจรกำเนิด Triangle ความถี่ 4 KHZ , 5 V
  - สร้างวงจรกำเนิด Sine Wave ความถี่ 50 HZ
  - สร้างวงจร Dead Time
  - สร้างวงจร Comparator
  - สร้างวงจร Driver
  - สร้างวงจรป้องกัน

1.5 ตารางปฏิบัติงาน

เดือน/ปี	2543			2544							
กิจกรรม	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ศึกษาวางแผนและ ทบทวนภาระ	*****	*****	*****								
ทบทวนภาระ	*	*	*								
ซื้ออุปกรณ์						*****					
ทำแผนงานรายก						*****	*****	*****			
ทดสอบการ ทำงานรวม						***	*****	*****	*		
สรุปผลการ ทำงาน								***	*****	****	

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ได้อินเวอร์เตอร์ 1 เฟส ที่มีประสิทธิภาพสูงตามมาตรฐานคุณภาพที่ได้ตั้งไว้และสามารถใช้งานได้จริง
และสามารถใช้งานกับมอเตอร์ได้จริง

1.8 งบประมาณที่ต้องใช้

1,000 บาท / นิสิต / คน	เป็นเงิน	4,000 บาท
โดยวิธีรายละเอียดดังนี้		
1. วัสดุทางไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	เป็นเงิน	3,000 บาท
2. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	เป็นเงิน	1,000 บาท
	รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	4,000 บาท

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายของอนุมัติทั่วไปถือทุกรายการ

บทที่ 2

ทฤษฎีและหลักการทำงานของอินเวอร์เตอร์

* การแปลงไฟฟ้ากระแสตรงเป็นกระแสสลับ นิยมเรียกกันว่า อินเวอร์เตอร์ (INVERTER) ซึ่งสามารถแปลงและควบคุมแรงดันไฟฟ้าได้ และนอกจากนี้ยังสามารถที่จะควบคุมความถี่ได้เราสามารถที่จะนำอินเวอร์เตอร์ไปใช้งานได้หลายอย่าง ได้แก่

1.) แหล่งจ่ายไฟกระแสสัมารอง เมื่อแหล่งจ่ายไฟฟ้ากระแสสลับเกิดขัดข้องขึ้น ที่เรียกกันว่า STAND-BY POWER SUPPLY หรือ UNINTERRUPTIBLE POWER SUPPLIES โดยเรียกกันย่อๆ ว่า UPS ใช้เป็นระบบไฟฟ้าสำรอง สำหรับอุปกรณ์ที่มีความสำคัญ เช่น คอมพิวเตอร์ เมื่อแหล่งจ่ายไฟฟ้ากระแสสลับเกิดขัดข้อง TRASFER SWITCH ทำงานเป็นเวลาเพียง 1/1000 วินาที จะต่อระบบอินเวอร์เตอร์จ่ายไฟฟ้ากระแสสลับให้กับเครื่องมือที่มีความสำคัญโดยมีการประจุไฟฟ้ากระแสตรงไว้ขลุนที่มีไฟฟ้ากระแสสลับ

2.) ใช้ควบคุมความเร็วของมอเตอร์โดยการเปลี่ยนความถี่ เมื่อความถี่ของไฟฟ้ากระแสสลับเปลี่ยนแปลงความเร็วของมอเตอร์จะเปลี่ยนแปลงตามสูตร $N = 120f/P$ โดยที่ N คือความเร็วรอบเป็นรอบต่อนาที, f คือความถี่ของแหล่งจ่ายไฟฟ้าเป็น周波เดลต่อวินาที และ P คือจำนวนโพลของมอเตอร์ในการควบคุมนี้จะต้องรักษาให้อัตราส่วนของแรงดันต่อความถี่ที่จ่ายเข้าสู่วงจรของมอเตอร์จะต้องมีค่าคงที่และสม่ำเสมอ เนื่องจากมีความจำเป็นที่จะต้องใช้แรงบิดที่คงที่ทุกๆ ความเร็วที่เปลี่ยนไป

3.) ใช้แปลงไฟฟ้าระบบกระแสแรงสูงของระบบจำหน่ายเพื่อส่งจ่ายไปยังผู้ใช้ไฟฟ้า
4.) ใช้ในเตาถ่านเหล็กที่ใช้ความถี่สูง ซึ่งใช้หลักการเหนี่ยวนำด้วยสนามแม่เหล็กทำให้เกิดความร้อนขึ้น (INDUCTION HEATING) *

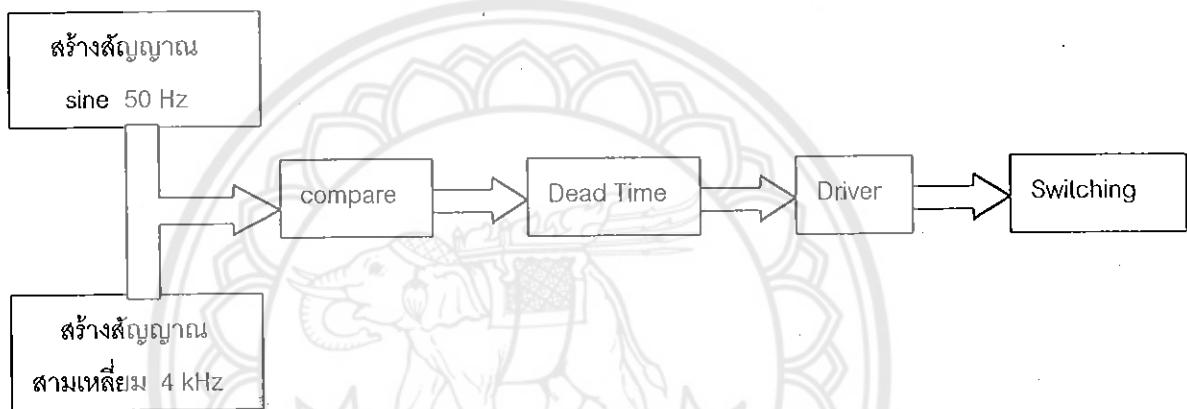
2.1 อินเวอร์เตอร์ 1 เฟส

“อินเวอร์เตอร์” เป็นอุปกรณ์สำคัญมากในการแปลงไฟฟ้ากระแสตรง เป็นไฟฟ้ากระแสสลับ “อินเวอร์เตอร์” ที่จะพัฒนาขึ้นนี้เป็นอินเวอร์เตอร์ประเภทจ่ายแรงดันแบบพืดับบลิวเอ็น อินเวอร์เตอร์ ซึ่งสามารถควบคุมความถี่และแรงดันเอาท์พุทโดยใช้เทคนิคของ พีดับบลิวเอ็น ซึ่งอยู่ในส่วนของอินเวอร์เตอร์อยู่แล้วได้

“อินเวอร์เตอร์” ที่สร้างขึ้นนี้จะควบคุมแรงดันเอาท์พุทโดยใช้หลักการของการควบคุมความกว้างของพัลส์ เรียกว่า พัลส์วิชョンดูเลก ซึ่งจากหลักการดังกล่าวทำให้เราได้กระแสเอาท์พุทออกมา มีลักษณะของสัญญาณที่ใกล้เคียงรูปคลื่นซายน์มาก (Sine Wave) แต่ปัจจุบันอีกอย่างก็คือ ยังมีสัญญาณรบกวน (Noise) เป็นจำนวนมากพอสมควร เราจำเป็นต้องมีวงจรที่ช่วยในการกรองสัญญาณรบกวนดังกล่าว อุปกรณ์ที่ช่วยในการกรองสัญญาณ LC FILTER

การทำงานของอินเวอร์เตอร์อาจมีพุทธิที่ออกมากจาก การเปิดและปิดของสวิตช์ที่เหมาะสมซึ่ง สวิตช์อาจจะเป็นทรานซิสเตอร์ไทริสเตอร์หรือย่างอื่นก็ได้แต่สำหรับโครงงานนี้จะใช้ไฟウォร์มอส- เฟตเป็นอุปกรณ์สวิตช์ เพราะสามารถทำงานที่ความถี่สูงได้

ผู้นำเสนอโครงงานมีความประسังค์จะพัฒนาอินเวอร์เตอร์ที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของการไฟ- ฟ้าเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในอนาคตและช่วยเผยแพร่ความรู้ทางด้าน อิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ในการประยุกต์อินเวอร์เตอร์และใช้ความรู้ความสามารถทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ ในอนาคตต่อไป

รูปที่ 2.1 วงจรอินเวอร์เตอร์ 1 เฟส

2.2 อินเวอร์เตอร์เพื่อการขับเคลื่อนมอเตอร์หนี่ยวนำ

อินเวอร์เตอร์ที่ใช้ในการควบคุมมอเตอร์หนี่ยวนำจะต้องสามารถเปลี่ยนแปลงแรงดันและ ความถี่ ซึ่งจะทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างระบบจ่ายไฟและมอเตอร์ ดังนั้นอินเวอร์เตอร์ที่ต้องมีคุณ- สมบัติพื้นฐานที่สำคัญก็คือความต้องการของมอเตอร์ดังต่อไปนี้

1. สามารถที่จะปรับความถี่ได้เป็นสัดส่วนกับความเร็วรอบที่ต้องการ
2. สามารถปรับแรงดันเอาท์พุทเพื่อรักษาอัตราส่วนแรงดันต่อความถี่ (V/f) ให้คงที่ตลอดช่วงแรง บิดคงที่ตามต้องการ
3. สามารถจ่ายกระแสได้เต็มพิกัดที่ความถี่ใดๆ ซึ่งอยู่ในช่วงทอร์คคงที่ที่ต้องการ แสดงหลักการ พื้นฐานซึ่งแหล่งจ่ายไฟอาจซึ่งถูกเปลี่ยนแรงดันด้วย โดยการใช้เรคติไฟเออร์ที่สามารถควบคุมแรง- ดันได้ หรือควบคุมไม่ได้ (Controlled or Uncontrolled-Rectifier) และอินเวอร์เตอร์จะทำหน้าที่ แปลงแรงดันไฟด้วยให้อธิบายที่สามารถเปลี่ยนแรงดันและความถี่ได้ โดยทั่วไประบบอินเวอร์เตอร์ สามารถ จำแนกออกตามชนิดของอินเวอร์เตอร์ได้เป็น 2 ประเภท คือ

อินเวอร์เตอร์แบบจ่ายแรงดัน (Voltage-Source Inverter : VSI)

อินเวอร์เตอร์แบบกระแส (Current-Source Inverter : CSI)

ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะอินเวอร์เตอร์แบบจ่ายแรงดันเท่านั้น

2.2.1 อินเวอร์เตอร์แบบจ่ายแรงดัน

โครงสร้างแรงดันดีซิลิกอนไดออกไซด์ตัวเก็บประจุที่มีค่ามาก อาจกล่าวได้ว่าแรงดันอินพุทธองอินเวอร์เตอร์มีค่าคงที่ ทำให้แรงดันเอาท์พุทธองอินเวอร์เตอร์คงที่ไม่ขึ้นอยู่กับโหลด และโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ชนิดด้วยกัน คือ 6-Step อินเวอร์เตอร์ และ PWM อินเวอร์เตอร์ ข้อดีของโวลต์เจชอร์สอินเวอร์เตอร์สามารถควบคุมแรงดันและความถี่ได้ง่าย ปรับความถี่ได้ในย่านกว้าง ส่วนข้อเสียมักมีปัญหาในเรื่องการตัดวงจรของอุปกรณ์สวิตซ์ซึ่งในกิจเดียวกันของอินเวอร์เตอร์ ในทางปฏิบัติใช้วงจรล็อกเอาท์ที่มีการสร้างเดดไทม์ (Dead Time) เป็นส่วนช่วยในการป้องกัน

ในที่นี้จะกล่าวเพียงพืดับบลิวเอ็ม (PWM) อินเวอร์เตอร์เท่านั้น ทั้งนี้พราะในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการสร้างอินเวอร์เตอร์บนพื้นฐานของพืดับบลิวเอ็ม ซึ่งโดยทั่วไปจะไม่นิยมใช้อินเวอร์เตอร์ชนิด 6-Step ทั้งนี้พราะมีข้อเสียมากกว่าชนิดพืดับบลิวเอ็ม

2.2.2 อินเวอร์เตอร์แบบแหล่งจ่ายกระแส (CURRENT SOURCE)

วงจรกำลังของแหล่งจ่ายกระแส (Current Source) อินเวอร์เตอร์จะประกอบด้วยไทริสเตอร์เรคติฟายเออร์ที่สามารถควบคุมได้ โดยการควบคุมของเฟสของอีซ์ไลน์และยังมีอินดักเตอร์ขนาดใหญ่ต่ออุปกรณ์อยู่ แต่ไม่มีตัวเก็บประจุต่อขนาดอยู่ด้วย เพื่อสร้างแหล่งจ่ายกระแสให้กับอินเวอร์เตอร์ ซึ่งเป็นข้อแตกต่างของโครงสร้างทางวงจรจากโวลต์เจชอร์สอินเวอร์เตอร์ และในส่วนของอินเวอร์เตอร์จะมีไทริสเตอร์เพื่อทำหน้าที่ควบคุมกระแสที่สามารถเปลี่ยนความถี่ได้เพื่อจ่ายให้กับแม่ชีน รูปร่างของกระแสที่จ่ายออกทางด้านเอาท์พุทจะเป็นอยู่กับแพทเทิร์นของการควบคุมที่อินเวอร์เตอร์ซึ่งอาจจะเป็น 6 สเตป หรือ พืดับบลิวเอ็มก็ได้ แต่ถ้าจะของแรงดันเอาท์พุทจะมีรูปร่างเข้าใกล้รูปสามัญ (ซึ่งเป็นข้อแตกต่างจากโวลต์เจชอร์สในเรื่องของรูปคลื่น) นอกจากนี้แรงดันทางด้านเอาท์พุทจะขึ้นกับสูตรคณิตศาสตร์นี้

ถึงแม้ว่าจะมีข้อดีมากนayดังที่ได้กล่าวมาแล้วสำหรับอินเวอร์เตอร์ป้อนกระแส (Current fed inverter) แต่ก็ยังมีข้อจำกัดอีกมากคือ ช่วงความถี่ของอินเวอร์เตอร์ที่สามารถปรับค่าได้ค่อนข้างต่ำและไม่สามารถทำงานได้ในสภาวะไร้โหลด ซึ่งต้องมีกระแสไฟฟ้าอย่างน้อยที่สุดที่จะทำให้มีการคอมมิวนิเคชันในอินเวอร์เตอร์ได้และนอกจากนี้ขนาดดีซิลิกอนดักเต้นท์และตัวเก็บประจุของการคอมมิวนิเคชันจะใหญ่ ทำให้อินเวอร์เตอร์แบบนี้ค่อนข้างมีราคาแพง การตอบสนองของไตร์ฟลัต่อน้ำหน้าและมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาของการมีเสถียรภาพที่ไม่คงตัว

2.3. พีดับบลิวเอ็มอินเวอร์เตอร์ (PWM INVERTER)

โครงสร้างของพีดับบลิวเอ็มอินเวอร์เตอร์ในส่วนของแรงดันดีซีลิงค์สามารถใช้รีกติฟายออร์ที่เป็นไดโอดท้าให้แรงดันของดีซีลิงค์มีค่าคงที่ ซึ่งไม่สามารถควบคุมแรงดันดีซีได้และกดขนาด LC ฟิลเตอร์ให้เด็กลง ดังนั้นความถี่และแรงดันอาจอาหพุทธของแรงดันมูลฐาน สามารถควบคุมโดยใช้เทคนิคของพีดับบลิวเอ็มซึ่งอยู่ในส่วนของอินเวอร์เตอร์ เทคนิคพีดับบลิวเอ็มนี้จะให้แรงดันอาหพุทที่มีองค์ประกอบของชาร์โนนิกส์อันดับต้านน้อยลง แต่จำนวนครั้งของการสวิตช์ซึ่งสูงขึ้น ดังนั้นจึงมีปัญหาของการสูญเสียของการสวิตช์ซึ่ง แต่จะใช้งานได้ดีในย่านความถี่ค่า ทำให้ทอร์กเริ่มต้นสูงและลดปัญหาการกระเพื่องของทอร์ก ให้เป็นอย่างดี

2.4 อินเวอร์เตอร์แบบรูปคลื่นสี่เหลี่ยม

อินเวอร์เตอร์แบบนี้เป็นการสวิตช์ที่ง่ายที่สุดในการสร้างค่อนเวอร์เตอร์แบบเต็มคลื่นเพื่อผลิตเป็นแรงดันรูปสี่เหลี่ยมของนาซึ่งสวิตช์จะต่อ กับ โหลด และ V_{dc} เมื่อ S_1 และ S_2 จะปิดต่ออยู่กับ $+V_{dc}$ เมื่อ S_3 และ S_4 เปิดอยู่กับการสวิตช์ของแรงดันระหว่าง $+V_{dc}$ และ $-V_{dc}$ จะสร้างแรงดันรูปคลื่นสี่เหลี่ยมของนาซึ่งแรงดันแบบนี้จะไม่เป็นใช่บุลชอกดอตแต่ในบางครั้งก็พอเพียงที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในงานบางอย่างได้

กระแสไฟฟ้าที่ไหลไปยังโหลดนั้นจะขึ้นกับองค์ประกอบของโหลดนั้นคือ ถ้าโหลดเป็นตัวต้านทานรูปแบบของกระแสก็เหมือนกับแรงดัน ถ้าโหลดเป็นแบบตัวเหนี่ยวนำกระแสจะมีคุณภาพเป็นใช่บุลชอกดอตมากกว่าแรงดันเนื่องจากคุณสมบัติการกรองของตัวเหนี่ยวนำนั้นเอง สำหรับโหลดที่เป็นแบบตัวต้านทานอนุกรมกับตัวเหนี่ยวนำและแรงดันแบบคลื่นสี่เหลี่ยมสมมุติว่า S และ S' เปิดทันทีที่ $t = 0$ แรงดันที่โหลดมีค่าเป็น $+V$ ดังนั้นกระแสที่ S และที่โหลดจะมีค่ามากขึ้นกระแสจะเป็นผลกระทบของผลตอบสนองแรงและผลกระทบสนองตามธรรมชาติ

$$i_o(t) = \frac{V_{dc}}{R} + Ae^{-\frac{t}{\tau}} \Rightarrow 0 \leq t \leq \frac{T}{2} \quad (2.1)$$

เมื่อ A เป็นค่าคงที่ที่สภาวะเริ่มต้นและ $\tau = \frac{L}{R}$

ที่เวลา $T/2$ S และ S' เปิดแต่ S และ S' ปิด แรงดันที่ตกร่อนโหลดแบบนี้จะเป็น

$$i_o(t) = \frac{-V_{dc}}{R} + Be^{\frac{(t-T)}{\tau}} \Rightarrow \frac{T}{2} \leq t \leq T \quad (2.2)$$

เมื่อ B เป็นสภาวะจากการเริ่มต้น

เมื่อวงจรถูกกระแสต้นครั้งแรกและกระแสมีค่าเป็นศูนย์ สภาวะทرانเซียนจะเกิดขึ้นก่อนที่กระแสของโหลดจะเข้าสู่สภาวะสมดุลดีเสถียรซึ่งที่สภาวะนี้ I_0 จะมีลักษณะเป็นความเวลาและสมมاثรในแกนศูนย์เริ่จเรียกกระแสในสมการนี้ว่าเป็น $I_{\min}$ และเรียกค่ากระแสในสมการที่ 2.2 ว่าเป็น $I_{\max}$

จากสมการ 2.1 ที่เวลาเท่ากับศูนย์

$$i_0(0) = \frac{V_{dc}}{R} + Ae^0 = I_{\min} \Leftrightarrow A = I_{\min} \left(\frac{-V_{dc}}{R} \right) \quad (2.3)$$

จากสมการที่ 2.2 ที่เวลา $T/2$

$$i_0\left(\frac{T}{2}\right) = \frac{-V_{dc}}{R} + Be^0 = I_{\min} \Leftrightarrow B = I_{\max} + \frac{V_{dc}}{R} \quad (2.4)$$

ที่สภาวะสเตเด็ลดีเสถียรปแบบของกระแสจะอธิบายโดยสมการ 2.1 และ 2.2 ได้

$$i_0(t) = \frac{V_{dc}}{R} + \left(I_{\min} - \frac{V_{dc}}{R} \right) e^{-\frac{t}{\tau}} \Rightarrow FOR 0 \leq t \leq \frac{T}{2}$$

$$i_0(t) = -\frac{V_{dc}}{R} + \left(I_{\max} + \frac{V_{dc}}{R} \right) e^{-\frac{(t-\frac{T}{2})}{\tau}} \Rightarrow FOR, \frac{T}{2} \leq t \leq T \quad (2.5)$$

จะหาค่า $I_{\max}$ โดยใช้สมการแรกในสมการ 2.5 ที่เวลา $T/2$ ได้

$$i_0\left(\frac{T}{2}\right) = I_{\max} = \frac{V_{dc}}{R} + \left(I_{\min} - \frac{V_{dc}}{R} \right) e^{-\frac{\frac{T}{2}}{\tau}} \quad (2.6)$$

เมื่อสมมاثรโดย

$$I_{\min} = -I_{\max} \quad (2.7)$$

เมื่อแทนค่าลงในสมการ 2.6 สามารถหาค่า $I_{\max}$ ได้

$$i_{\max} = -i_{\min} = \frac{V_{dc}}{R} \left(\frac{1 - e^{-\frac{T}{2\tau}}}{1 + e^{-\frac{T}{2\tau}}} \right) \quad (2.8)$$

ดังนั้นเราใช้สมการ 2.4.5 และ 2.4.8 ในการอธิบายกระแสที่เกิดในโอลด์ประเภทนี้ที่สภาวะสเตเดตต์-เสตท เมื่อเรามีจ่ายแรงดันที่เป็นรูปคลื่นสี่เหลี่ยม แสดงผลของกระแสที่เกิดในโอลด์ แหล่งจ่ายกระแสสวิตช์ ด้านสวิตช์เป็นแบบอุดมคติกำลังงานที่จ่ายมาจากโอลด์จะต้องเท่ากับกำลังงานที่โอลด์ดูดซับไปกำลังงานที่มานจากแหล่งจ่ายไฟฟ้ากระแสตรงแรงดันไฟฟ้าจาก

$$P_{dc} = V_{dc} I_1 \quad (2.9)$$

กระแสสวิตช์ แสดงสวิตช์ที่ใช้ในวงจรเต็มคลื่นต้องสามารถนำกระแสห้องกระแสไฟฟ้าลง และกระแสไฟฟ้าบวกได้ สำหรับโอลด์ประเภทตัวต้านทานอนุกรมกับตัวเหนี่ยวนำนี้แต่ในความเป็นจริงแล้วอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์จะนำกระแสเพียงทิศทางเดียวเท่านั้นซึ่งเราจะแก้ปัญหานี้โดยนำโอลด์ต่อขนานกับสวิตช์แต่ละตัวระหว่างเวลา interval กระแสในสวิตช์จะเป็นลบซึ่งปัดโอลด์จะนำกระแสไฟฟ้าลงนี้ไปและ ไดโอดจะเป็นเรือร์สไปอีกเมื่อกระแสไฟฟ้าในสวิตช์นี้ค่าเป็นบวกการสวิตช์ในวงจรเต็มคลื่นโดยใช้ทรานซิสเตอร์และ ไดโอด กระแสที่ทรานซิสเตอร์และ ไดโอด โดยใช้แรงดันรูปคลื่นสี่เหลี่ยมเมื่อทรานซิสเตอร์ Q_1 และ Q_2 ปิด ในการແສโอลด์จะต้องบังคับต่อเนื่องจะไฟล์ไปสู่ไดโอด D_3 และ D_4 ทำให้แรงดันออกมานเป็น $-V$ ซึ่งตอนนี้จะทำให้เปิดเส้นทางของสวิตช์ 3 และ 4 จากนั้นทรานซิสเตอร์ Q_3 และ Q_4 ต้องปิดก่อนที่กระแสโอลด์จะตกเป็นศูนย์

2.4.1 การวิเคราะห์ฟูเรียร์

ทฤษฎีของฟูเรียร์เป็นวิธีการที่สำคัญมากในการวิเคราะห์กระแสของโอลด์และกำลังงานที่โอลด์ดูดซับไปโดยเนพาะอย่างยิ่งเมื่อโอลด์มีความซับซ้อนมากกว่าโอลด์ที่มีตัวต้านทานอนุกรมกับตัวเหนี่ยวน้ำเราจะใช้วิเคราะห์อินเวอร์เตอร์โดยจัดแรงดันไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าของโอลด์ให้อยู่ในรูปแบบของอนุกรมฟูเรียร์ โดยต้องไม่มีส่วนประกอบของไฟฟ้ากระแสตรงปะปนอยู่ในส่วนอาทิพุทธ

$$v_o(t) = \sum_{n=1}^{\infty} V_n \sin(n\omega_0 t + \theta_n) \quad (2.10)$$

$$i_o(t) = \sum_{n=1}^{\infty} I_n \sin(n\omega_0 t + \phi_n) \quad (2.11)$$

กำลังงานที่โผลดดูดซับไปสั่งต่อตัวต้านทานอนุกรมอยู่จะพิจารณาจาก $(I_{rms})^2 R$ ซึ่งกระแส I_{rms} สามารถหาได้จากการแสตที่เป็นส่วนประกอบในแต่ละส่วนของอนุกรมฟูเรียร์และ Z_n เป็นส่วนประกอบที่เป็นความต้านทานของโผลดที่หาร์โนนิคลำดับที่ n พลังงานที่ตัวต้านทานดูดซับไปเราสามารถที่จะพิจารณาได้จากความถี่ของอนุกรมฟูเรียร์เราสามารถหาพลังงานรวมได้โดยใช้สมการที่ 2.12

$$P = \sum_{n=1}^{\infty} P_n = \sum_{n=1}^{\infty} I_{n rms} R \quad (2.12)$$

2.4.2 ค่า TOTAL HARMONIC DISTORTION ของอินเวอร์เตอร์แบบบูรณาคุณสีเหลี่ยม

เมื่อเราใช้อินเวอร์เตอร์แบบจ่ายแรงดัน DC เพื่อไปจ่ายกระแสสัลบบึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องพิจารณาคุณภาพของไฟฟ้ากระแสสัลบบในตัวแรงดันและกระแสไฟฟ้าคุณภาพของสัญญาณที่ไม่เป็น sinusoidal wave จะพิจารณาในรูปแบบของ THD โดยสมมุติว่าไม่มีส่วนประกอบของกระแสตรงอยู่ในส่วน output โดย THD ของกระแส จะแทนค่าแรงดันด้วยกระแสในสมการข้างต้น ค่า THD ของกระแสโผลดจะมีความสำคัญมากกว่าแรงดัน การพิจารณาค่า THD จะใช้ทฤษฎีของอนุกรมฟูเรียร์

2.5 SINUSOIDAL PULSE WIDTH MODULATION (SPWM)

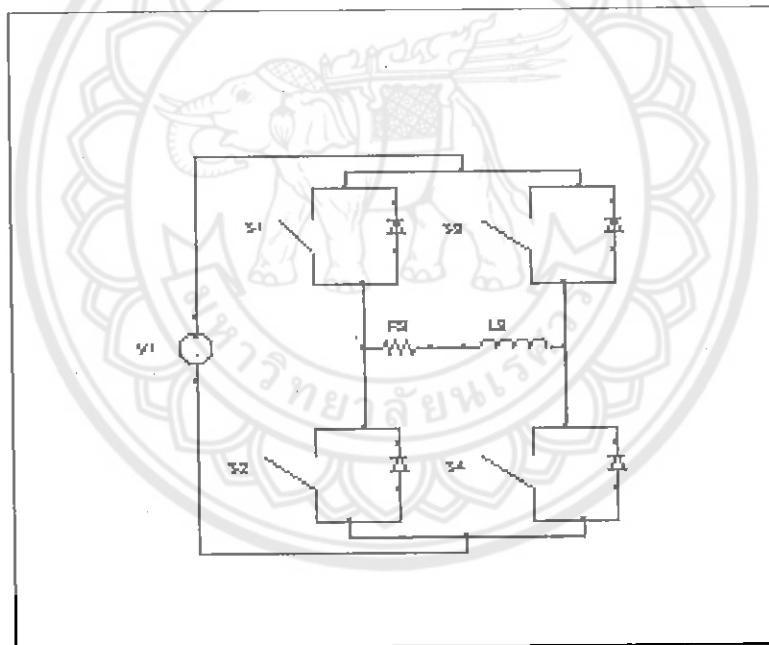
ลักษณะของรูปคลื่นเอาท์พุทจะมีทั้งรูปคลื่นแรงดันเอาท์พุททั้งทางด้านพัลส์บากและแรงดันเอาท์พุททางด้านพัลส์บันหรือลักษณะของรูปคลื่นจะมีลักษณะของแรงดันครึ่งสูกคลื่นของแรงดันกระแสสัลบบุกๆ ครึ่งสูกคลื่นความหนาแน่นของพัลส์จะมีความกว้างของพัลส์มากที่สุดที่บริเวณกลางและความกว้างของพัลส์จะมีความกว้างลดลงเรื่อยๆตามระยะห่างจากจุดกึ่งกลางจำนวนหนึ่งหรือปริมาณของยาาร์โนนิคจะมีปริมาณมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยด้วยกันที่สำคัญขึ้นอยู่กับจำนวนของพัลส์ต่อครึ่งสูกคลื่นลำดับของยาาร์โนนิคก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการผิดเพี้ยนของสัญญาณมาก เช่นกัน ถ้าหากว่าในครึ่งสูกคลื่นใดๆมีพัลส์ที่มีความกว้างอยู่ปั้นจำนวนมากก็จะทำให้มีความถี่ของยาาร์โนนิคเป็นจำนวนมากตามไปด้วยในการใช้งานของอินเวอร์เตอร์เราต้องการสัญญาณที่มีลักษณะชานน์ที่มีความบริสุทธิ์สำหรับแรงดันเอาท์พุทโดยต้องการให้ความถี่ของยาาร์โนนิคออกจากสัญญาณเอาท์พุทโดยอาศัยค่าของ อินคัคแตนซ์และค่าปารชิแตนซ์น้อยๆ

2.5.1 SPWM USING THE HALF-BRIDGE TOPOLOGY

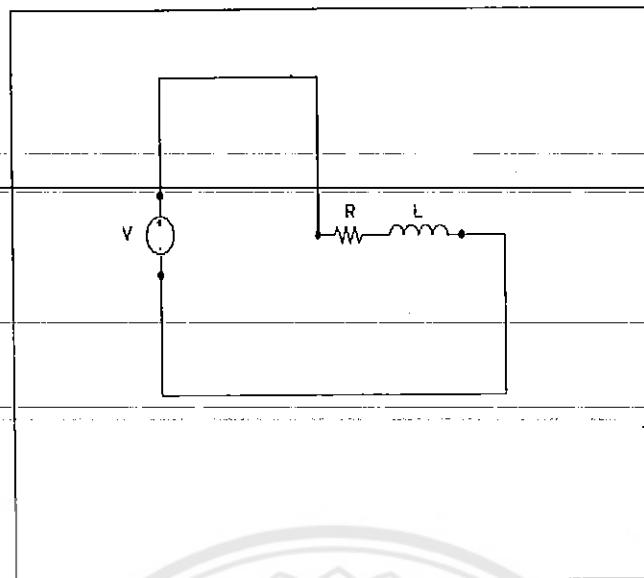
ສัญญาณเอาท์พุทที่ออกมานะจะมีลักษณะของถูกคลื่นพัลส์บวกและพัลส์ลบตลอดแรงดันเอาท์พุทจากสัญญาณเอาท์พุทหากเราพิจารณาที่ครึ่งถูกคลื่นนบกของรูปคลื่นเราจะพิจารณาเห็นว่าความกว้างของพัลส์นั้นจะมีความกว้างมากที่บริเวณตรงกลางของรูปคลื่นและจะค่อยๆลดลงตามระยะของความกว้างจากจุดกึ่งกลาง ส่วนพัลส์ที่มีค่าเป็นลบจะมีความแคบทองพัลส์มากที่สุดที่ตรงกลางของรูปคลื่นและจะค่อยๆเพิ่มความกว้างมากขึ้นเมื่อระยะห่างจากจุดกึ่งกลางมากขึ้น

2.5.2 SPWM USING THE FULL BRIDGE CONFIGURATION

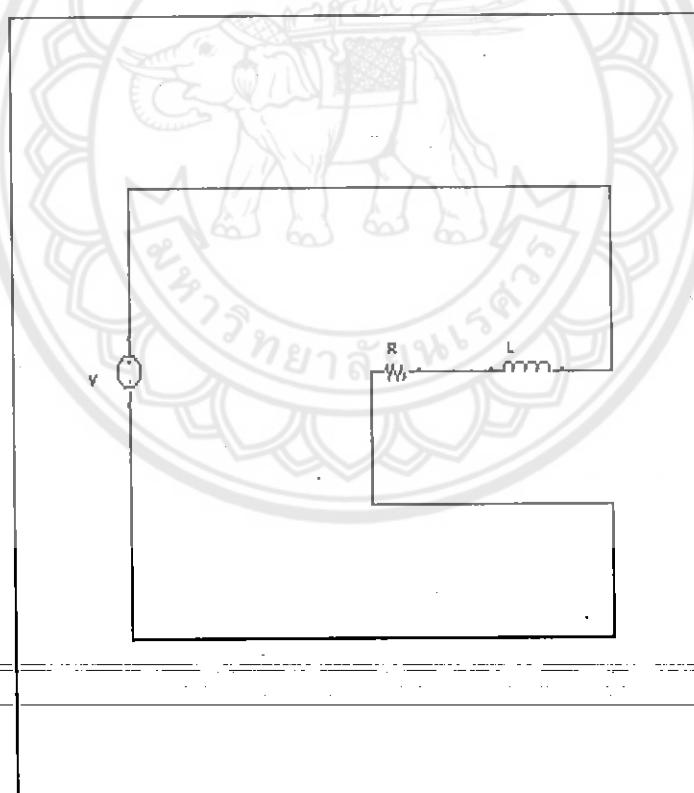
FULL BRIDGE จะมีการทำงานของไดโอดที่มีความสัมพันธ์กันทั้งหมด 4 ตัว ด้วยกันวักเรียกันว่า FOUR SWITCHING BLOCKS จะมีการทำงานของไดโอดที่ลักษณะของสัมภากันไปปือทำงาน ON และ OFF ที่ลักษณะนั้นคือเมื่อ S_1 และ S_3 ON ทั้งคู่แล้ว S_2 และ S_4 จะต้อง OFF ทั้งคู่ดังรูป

รูปที่ 2.2 ลักษณะที่ใช้ในการให้ผลของกระแสของ SPWM แบบ FULL BRIDGE

รูปที่ 2.3 ลักษณะทิศทางการไหลของกระแส เมื่อ S_1 และ S_4 TURN ON

รูปที่ 2.4 ลักษณะทิศทางการไหลของกระแสของ เมื่อ S_2 และ S_3 TURN ON

2.5.3 THE R.M.S. VALUE OF SPWM VOLTAGE

เราสามารถที่จะพิจารณาค่าเฉลี่ยของแรงดันที่ค่าเฉลี่ยของแรงดันที่ถูก PLOTTED ในเชิงมุม (θ)
เราสามารถที่จะหาพื้นที่ได้กราฟของแต่ละพัลส์ได้ดังสมการ $V^2 \sin \theta d\theta$

$\sin \theta d\theta$ เป็นค่าความกว้างของพัลส์
ดังนั้นพื้นที่ได้กราฟในครึ่งควบจะได้เป็น

$$\int_0^{\pi} V^2 \sin \theta d\theta = 2V^2$$

ดังนั้นค่า MEAN SQUARE ของแรงดันรวมเป็น $\left(\frac{2}{\pi}\right)V^2$ และค่า R.M.S. ของแรงดันรวมจะได้
เป็น

$$= \sqrt{\left(\frac{2}{\pi}\right)V^2} = 0.7979$$

สำหรับ HALF BRIDGE ค่าแรงดัน R.M.S. มีค่าดังนี้

$$= 0.7979 \frac{V}{2} = 0.3990V$$

2.5.4 FOUNDAMENTAL SINUSOIDAL COMPONENT

องค์ประกอบพื้นฐานของ SINUSOIDAL สามารถที่จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้อุปกรณ์เรียร์ แสดง
ค่าแอมเพลจูด ได้โดยสมการของการวิเคราะห์ฟูเรียร์ทราณส์ฟอร์ม

$$= \frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} V \sin \theta \sin \theta d\theta = V$$

$$= \frac{V}{\sqrt{2}} = 0.707V$$

ค่าแรงดันที่เป็นผลตอบสนองของ HALF BRIDGE จะเป็นครึ่งหนึ่งของสมการข้างต้นดังนั้นจะมี
ค่า R.M.S. ของแรงดันพื้นฐาน = $\frac{V}{2\sqrt{2}}$

2.5.5 TOTAL HARMONIC VOLTAGE AND TOTAL HARMONIC DISTORTION FACTOR (THD)

แรงดันยาร์โนนิครูมสามารถพิจารณาได้จากค่า R.M.S. แรงดันรวมและค่า R.M.S. ของแรงดันพื้นฐานสำหรับ HALF BRIDGE ได้ดังสมการ

$$= 0.3990$$

$$= 0.3535V$$

ซึ่งจากการตั้งค่าที่ทำให้แรงดันยาร์โนนิครูมเป็น

$$= \sqrt{(0.3990V)^2 - (0.3535V)^2} = 0.1850V$$

$$= \frac{0.1850}{0.3990} = 0.4637 = 46.37\%$$

2.5.6 เปรียบเทียบรูปคลื่น SIX STEP กับ SPWM

การเปรียบเทียบ MAGNITUDE แรงดันระหว่างรูปคลื่น SIX STEP กับรูปคลื่น SPWM จะพบว่าแรงดันกระแสลับที่ออกจาก SIX STEP INVERTER มีค่าสูงกว่าแรงดันของ SPWM ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบคิดเป็นเปอร์เซ็นต์นี้ค่าประมาณ 18 % และค่า THD ของ SPWM จะมีค่าน้อยกว่า SIX STEP INVERTER เช่นกัน

ค่าของรูปคลื่นของ SPWM ในอุดมคติซึ่งเมื่อพิจารณาจะพบได้ว่าเมื่อมีจำนวนพัลส์มากๆ เท่าใดก็ตามจะสามารถที่จะบอกได้ว่าจะต้องมีคลื่นพาหะมากเท่ากับจำนวนของพัลส์นั้นๆ ด้วย

แต่ในความเป็นจริงหรือว่าจะพิจารณาถึงความถูกต้องความถี่ของคลื่นพาหะจะมีจำนวนมากเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับความถี่ของอุปกรณ์สวิตช์ซึ่งว่ามีประสิทธิภาพเพียงใดถ้าจะของคลื่นพาหะที่มีความนิยมนำมาใช้มักจะอยู่ที่ความถี่ประมาณ 20 KHZ เมื่ออุปกรณ์ที่ใช้เป็นอุปกรณ์ในการสวิตช์ซึ่งเป็น mosfet กำลัง หรือ ไอจีบีที ไทริสเตอร์ในวงจรและซีทีโอสามารถที่จะนำไปใช้กับกำลังไฟฟ้าสูงๆ ได้เป็นอย่างดีแต่ความถี่ของการสวิตช์ซึ่งจะคล่องเป็นอย่างมากและความถี่พาหะก็จะถูกจำกัดเท่านั้นซึ่งความถี่พาหะจะถูกจำกัดอยู่ที่ประมาณ 2 – 3 KHZ

จะสังเกตุได้ว่าจำนวนขององค์ประกอบของความถี่พื้นฐานจะมีค่าน้อยในส่วนของ SPWM ข้อดีของรูปคลื่น SPWM ถ้าความถี่ของการสวิตช์ซึ่งมีมากจะทำให้เกิดความถี่ของยาร์โนนิคที่สูงมากแม้ว่า

ความถี่ของชาร์โโนนิคดังกล่าวจะเป็นส่วนประกอบของแรงดันอาร์โโนนิคแต่ชาร์โโนนิคดังกล่าวก็ยังมีความถี่ที่สูงอยู่เช่นเดิม และจะพบอีกว่ามอเตอร์เป็นโหลดประเภทหนึ่งว่าดังนี้จะทำให้เกิดปัญหาชาร์โโนนิคได้มากให้มีปริมาณเนื้อyleg เนื่องจากที่แรงดันที่มีชาร์โโนนิคสูงจะทำให้มอเตอร์มีความต้านทานสูงกว่าปกติและจะส่งผลให้มอเตอร์นี้ดักยานะรูปคลื่นคล้ายรูปคลื่นชายน์มากขึ้นซึ่งมีดักยานะใกล้เคียงอุณหภูมิมากในกรณีของ SIX STEP INVERTER ค่าของชาร์โโนนิคจะมีค่าที่ต่ำจะมีผลให้รูปคลื่นของกระแสไม่ค่าไม่คงที่ซึ่งรูปคลื่นชายน์

2.5.7 การควบคุมแรงดัน

SPWM สามารถที่จะปรับแรงดันกระแสลับที่ทางค้านเอาท์พุทการปรับแรงดันเอาท์พุทเป็นสิ่งสำคัญเพื่อที่จะสามารถปรับความเร็วของมอเตอร์กระแสลับได้ nok เนื่องจากการปรับแรงดันของมอเตอร์แล้วเราจะต้องปรับความถี่ด้วยในอินเวอร์เตอร์ชนิด SIX STEP และ SPWM นั้นเราสามารถที่จะปรับแรงดันได้โดยการปรับ MODULATION INDEX ซึ่งความสามารถที่จะปรับค่าต่างๆ ได้แต่ที่สำคัญนี้น้ำจะปรับที่ค่าของ AMPLITUDE ของสัญญาณอ้างอิงคลื่น SINE การปรับความถี่ก็สามารถทำได้ เช่นกันโดยการปรับค่าความถี่ของสัญญาณอ้างอิงคลื่น SINE เช่นกัน

ในการประยุกต์ใช้ระบบต่างๆ ที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นการนำอินเวอร์เตอร์ไปขับ MOTER แรงดันของ MOTER ที่จะเพิ่มขึ้นนั้นเกิดจากการเพิ่มขึ้นของความถี่เมื่อเรามีความต้องการที่จะทำการปรับความเร็วของ MOTER เพื่อที่จะทำการรักษาค่า FLUX ในแกนเหล็กให้มีค่าคงที่

ในอินเวอร์เตอร์แบบ SPWM ค่าของแรงดันเอาท์พุทจะมีค่าแรงดันสูงสุดที่ค่า MODULATION INDEX มีค่า 100% ซึ่งที่ค่า MODULATION INDEX มีค่าเท่ากับ 100% นี้เองที่ทำให้ค่าของ AMPLITUDE ของแรงดันของรูปคลื่นสัญญาณ SINE มีค่า AMPLITUDE เท่ากับรูปคลื่นสามเหลี่ยมตามปกติการที่จะเพิ่มแรงดันให้มากเพื่อที่จะมีความถี่และความเร็วสู้รูปคลื่นอ้างอิงเพิ่มมากขึ้นพัลส์ตรงกางจะลดลงๆ คือเริ่มหายไปที่บริเวณตรงกลางทำให้จำนวนพัลส์น้อยลง

2.6 การควบคุมแรงดัน

ค่าแรงดัน R.M.S. หรือค่าแมกนิจูดของ SIX-STEP VOLTAGE WAVEFORM หากได้จากการ

$$\text{MEAN SQUIRE VALUE} = \frac{1}{\pi} \left[\left(\frac{V}{3} \right)^2 \times \pi \left(\frac{V}{3} \right)^2 \times \frac{\pi}{3} + \left(\frac{V}{3} \right)^2 \times \frac{\pi}{3} \right] = \frac{2V^2}{9}$$

ซึ่งจะทำให้ค่าแรงดัน R.M.S.

$$= \frac{\sqrt{2V}}{3} = 0.471V$$

เมื่อ เป็นแรงดันไฟฟ้ากระแสตรงของอินเวอร์เตอร์

2.6.1 FOUNDAMENTAL SINUSOIDAL COMPONENT

FOUNDAMENTAL SINUSOIDAL เป็นส่วนประกอบที่สามารถหาได้จากการวิเคราะห์ได้จาก
อนุกรมฟูรีเยร์ ของรูปคลื่นแรงดันแบบ SIX STEP

$$= \frac{2}{\pi} \left[\int_0^{\frac{\pi}{3}} \frac{V}{3} \sin \theta d\theta + \int_{\frac{\pi}{3}}^{\frac{2\pi}{3}} \frac{2V}{3} \sin \theta d\theta + \int_{\frac{2\pi}{3}}^{\pi} \frac{V}{3} \sin \theta d\theta \right] = \frac{2V}{\pi}$$

ค่าแรงดัน R.M.S. ขององค์ประกอบพื้นฐาน

$$= \frac{\sqrt{2V}}{\pi} = 0.4502V$$

2.6.2 TOTAL HARMONIC VOLTAGE

ค่า R.M.S. ของแรงดันขาาร์โนนิกสามารถหาได้จากใช้ค่าแรงดัน R.M.S รวมกับค่า R.M.S ของแรงดันพื้นฐานดังสมการ

$$= \sqrt{(V_{rms}^2 - V_1^2)} = \sqrt{[(0.4714V)^2 - (0.4502V)^2]} = 0.1397V$$

THD=(R.M.S.TOTAL HARMONIC VOLTAGE)/(R.M.S.TOTAL VOLTAGE)

สำหรับ SIX STEP INVERTER ตามทฤษฎีจะมีค่าประมาณ

$$= \frac{0.1398}{0.4714} = 0.2966 = 26.96\%$$

2.7 วงจรนิ่งกระแส (DEAD TIME)

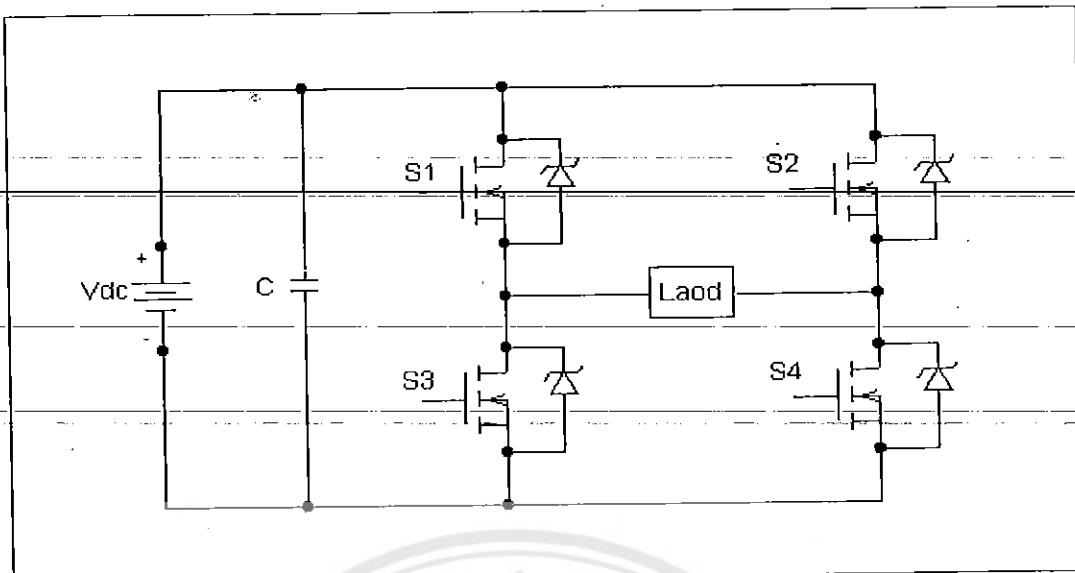
เป็นวงจรที่ใช้แยกสัญญาณที่จะนำไปควบคุม “มอเตอร์” ตัวบนและตัวล่างและตัวล่างในกึ่งเดียว กันของอินเวอร์เตอร์โดยสัญญาณที่จะควบคุมมอเตอร์แต่ละกึ่งในกึ่งเดียวกันนั้นจะกลับเฟสกันเพื่อให้มอเตอร์แต่ละตัวทำงานสลับกันไปซึ่งสัญญาณที่นำไปควบคุมมอเตอร์แต่ละตัวต้องมีการสร้างเดดไทม์เพื่อไม่ให้มอเตอร์แต่ละตัวเกิดการ “ช็อตทรู” ใน การเปลี่ยนสภาพจากสภาวะนำกระแส (ON) ไปเป็น สภาวะหยุดนำกระแส (OFF) หรือในทางกลับกัน ของอุปกรณ์สวิตช์ซึ่งโดยทั่วไปจะต้องใช้เวลาค่าหนึ่ง ซึ่งจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับค่าเวลาการสวิตช์ซึ่งของอุปกรณ์นั้นๆ และในช่วงเวลาดังกล่าวค่ากระแสจะ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ถ้าเกิดเหตุการณ์ที่อุปกรณ์ทั้งสองมีการเปลี่ยนสภาพการนำกระแส โดยมีช่วงเวลาควบคุมเดียวกัน จะทำให้มีกระแสไฟลัดเป็นจำนวนมากและสามารถทำให้อุปกรณ์นั้นเสียหาย ได้ เพื่อป้องกันความเสียหายจากสาเหตุดังกล่าวจึงจำเป็นต้องเพื่อค่าวาลัยในการเปลี่ยนสภาพการนำ กระแสเพื่อไม่ให้ควบคุมเดียวกันหรือเรียกว่าค่าวาลัย “เดดไทม์”

2.8 เพาเวอร์มอเตอร์

เป็นอุปกรณ์ที่สามารถนำมาใช้เป็นอุปกรณ์สวิตช์ซึ่งได้รับมอเตอร์มีลักษณะเด่น คือ ขนาดใหญ่ แยกออกจากขาซ้อต และขาเดรน ดังนั้นจึงมีผลให้กระแสไฟลัดไม่นักที่ขากราฟ และมอเตอร์ยังมีสวิตช์- ชิงไทด์ ดีกว่าทرانซิสเตอร์เมื่อเทียบที่ขนาดเดียวกัน ส่วนผลตอบสนองของเวลา ในเบื้องต้นจะถูก กำหนดโดยคำคำนวณที่ ระหว่างขากราฟและขาซ้อตแม้ว่าในสภาวะเริ่มต้น กระแสอินพุทธะมีเพียง กระแสรั่วไฟลัดซึ่งน้อยมาก ส่วนกระแสขาซ้อตและดิสชาร์จจะไฟลัดเนื่องจากเทริน์อ่อน และเทริน์อ่อน ใน ช่วงเวลาที่แน่นอนจะมีผลกระทบต่อความเร็วในการสวิตช์ชิง

ข้อดีของมอเตอร์

- เป็นอุปกรณ์ ควบคุมแรงดัน
- สวิตช์ชิงได้ดีที่ สัญญาณความถี่สูง ได้เป็นอย่างดี

รูปที่ 2.5 วงจรเพาเวอร์มอเตอร์ไฟฟ้าพื้นฐาน

จากรูปที่ 2.5 เป็นอินเวอร์เตอร์ 1 เฟสซึ่งเป็นวงจรที่นิฐานที่ใช้เปลี่ยน ไฟกระแสตรงให้เป็นกระแสสลับซึ่งเอาท์พุทของกระแสสลับนั้นได้จากการปิดและการเปิดสวิตช์ของทรานซิสเตอร์ ความหมายของของการสวิตช์ของทรานซิสเตอร์จะขึ้นอยู่กับความถี่ของตัญญานและการกำหนดค่าเดด ไทม์ให้เหมาะสมดังรูปที่ 2.5 แสดงวงจรสวิตช์ซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการสวิตช์อาจจะเป็นทรานซิสเตอร์, ไทริستอร์หรืออย่างอื่นก็ได้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของโครงงาน แต่สำหรับโครงงานนี้จะใช้เพาเวอร์มอเตอร์เป็นอุปกรณ์สวิตช์ เพราะสามารถทำงานที่ความถี่สูงได้

2.9 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการขับเคลื่อนมอเตอร์เหนี่ยวนำ (INDUCTION MOTOR DRIVER)

มอเตอร์เหนี่ยวนำที่มีโรเตอร์เป็นแบบกรุงกระอกจะเป็นที่นิยมใช้กันมากในอุตสาหกรรม เพราะว่าเป็นมอเตอร์ที่มีราคาถูกและโครงสร้างทนทานเมื่อต้องการให้มอเตอร์เหนี่ยวนำทำงานที่ความเร็วคงที่จะสามารถทำได้โดยป้อนแรงดันสาย (ซึ่งเป็นแรงดันที่คงที่ที่ความถี่ 60 Hz) แต่ในโครงงานนี้จะใช้เพาเวอร์อิเล็กทรอนิก คอนเวอร์เตอร์ (power electronic converters) มาควบคุมความเร็วของมอเตอร์เหนี่ยวนำให้เป็นไปตามที่ต้องการ ซึ่งการขับเคลื่อนมอเตอร์เหนี่ยวนำ (induction motor drive) สามารถแบ่งตามลักษณะการนำไปใช้งานได้ 2 ประเภทใหญ่ คือ

1. วงจรควบคุมขับเคลื่อนมอเตอร์แบบปรับความเร็วได้ (Adjustable-speed drives) ความสำคัญประการหนึ่งของชุดขับเคลื่อนนี้ คือ จะนำไปใช้ในการควบคุมความเร็วของมอเตอร์เหนี่ยวนำที่ใช้งานเป็นพัดลม คอมเพลสเซอร์ มิ้น และอื่นๆ

2. ชุดขับเคลื่อนมอเตอร์เซอร์โว (servo drives) เป็นการควบคุมมอเตอร์เห็นี่ยวน้ำที่สลับซับซ้อนนั้นคือนำ้มอเตอร์เห็นี่ยวน้ำมาใช้งานเป็นมอเตอร์ชนิดเซอร์โวในอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อเข้ากับคอมพิวเตอร์ เครื่องจักรกล ระบบอุตสาหกรรมที่แสดงในรูป (การนำ้มอเตอร์เห็นี่ยวน้ำมาใช้งานเป็นปั๊ม) พบว่าการคล่องของกำลังไฟฟ้าอินพุทเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ความเร็วของมอเตอร์และอัตราการไถลดลงทำให้สามารถสรุปเป็นสมการคร่าวๆ ได้ว่า

$$\text{Torque} \approx K_4 (\text{Speed})^2$$

เพราะฉะนั้น กำลังไฟฟ้าที่จ่ายให้แก่ปั๊มจากมอเตอร์จะมีค่าเป็น

$$\text{Power} \approx K_4 (\text{Speed})^3$$

เมื่อ K_1 และ K_2 เป็นค่าคงที่

จากตัวอย่างที่กล่าวมานี้ พบว่าในการควบคุมความเร็วของมอเตอร์เห็นี่ยวน้ำจะเกี่ยวข้องกับเพาเวอร์อิเล็กทรอนิก อินเวอร์เตอร์ (power electronic inverters) และยังสามารถควบคุมความเร็วในเกินกว่าความเร็วที่พิกัดของมอเตอร์ได้อีกด้วย

2.9.1 หลักการพื้นฐานการทำงานของมอเตอร์เห็นี่ยวน้ำ

เนื่องจากในโครงงานนี้จะเกี่ยวข้องกับมอเตอร์แบบกรุงกระรอก ดังนั้นในการพิจารณาจะเฉพาะเจาะจงไปที่มอเตอร์เห็นี่ยวน้ำชนิดกรุงกระรอกเท่านั้น เนื่องจากที่สูตรเดอร์จะประกอบไปด้วยคุณภาพ วางแผนอยู่ในช่องสเก็ต และส่วนของโรเตอร์แบบกรุงกระรอกจะทำงานจากแหล่งตัวนำไฟฟ้าหลายแหล่ง โดยที่จุดปล่อยของแต่ละแหล่งจะถูกลัดวงจรเข้าด้วยกันโดยใช้วงแหวน short ring จากโครงสร้างที่กล่าวมาอย่างคร่าวๆ จะเห็นว่าง่าย ราคาถูก และมีความทนทาน ทำให้เป็นที่นิยมใช้กัน

เมื่อทำการจ่ายแรงดันที่สมดุลเข้าที่ข้ออาร์เมเจอร์ในสเตเตอร์ จะทำให้เกิดกระแสไฟฟ้าในชุดวงจร และจะเกิดสนามแม่เหล็ก B_{sg} ในช่องอากาศซึ่งจะมีคุณสมบัติดังนี้ (1) มีขนาดคงที่ และ (2) หมุนด้วยความเร็วคงที่ และเรียกว่าความเร็วหนึ่งว่าความเร็วซิงโครนัส (synchronous speed) โดยความเร็วซิงโครนัสในมอเตอร์ที่มี P - ขั้วและมีความถี่ f จะสามารถหาได้จากสูตร

$$n_s = \frac{120f}{P}$$

สมการต่างๆที่มีความสำคัญสำหรับการควบคุมความเร็วของมอเตอร์เนี้ยวนำโดยการปรับความถี่จะสามารถสรุปได้ดังนี้

$$\omega_s = K_7 f$$

$$S = \frac{(\omega_s - \omega_r)}{\omega_s}$$

$$f_r = Sf$$

$$s = K_3 \Phi_{ag} f$$

$$s = K_4 \Phi_{ag} f_r$$

จากความสัมพันธ์ของสมการต่างๆ ดังกล่าวทำให้สามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละค่าได้ดังนี้

1. ค่า SYNCHRONOUS SPEED เป็นค่าคงที่ของแรงดันที่จ่าย
2. ที่ความถี่ค่า ค่ากำลังงานสูญเสียที่เกิดจากความต้านทานภายในมอเตอร์และ slip frequency จะมีค่าน้อย เพราะฉะนั้นที่สภาวะ steady state ค่า slip frequency ควรนีค่าไม่เกินพิกัดความถี่ที่ระบุไว้บน nameplate
3. ที่ slip frequency ที่ๆ โดยความถี่ของแหล่งจ่ายคงที่ พบร่วมค่า slip (S) จะมีค่าน้อยตาม slip frequency และการปรับความเร็วของมอเตอร์จะเปรียบเสมือนเชิงเส้นกับความถี่ของแหล่งจ่าย
4. สำหรับแรงบิดของมอเตอร์จะมีค่าเท่ากับค่าที่พิกัด เมื่อความถี่ที่จ่ายให้มอเตอร์มีค่าเท่ากับความถี่ของแหล่งจ่ายและค่า Φ_{ag} ควรมีค่าคงที่และเท่ากับค่าที่พิกัด

จากความสำคัญ 4 ข้อที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้เราสามารถสรุปได้ว่าความเร็วของมอเตอร์เนี้ยขึ้นนำสามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยการควบคุมความถี่ (f) ของแหล่งจ่ายไฟที่ให้แก่มอเตอร์ และฟลักซ์แม่เหล็กในช่องอากาศ (air gap flux Φ_{ag}) ควรทำให้มีค่าคงที่ที่พิกัด โดยการควบคุมขนาดแรงดันซึ่งขึ้นอยู่กับความถี่ที่ใช้เพื่อยก

2.9.2 ลักษณะของมอเตอร์เห็นี่ยวน้ำที่พิกัดความถี่และพิกัดแรงดัน

ลักษณะพื้นฐานของมอเตอร์เห็นี่ยวน้ำที่ระบุอยู่ใน nameplate ทั้งค่าของความถี่และระดับแรงดันแสดง (แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ ความเร็ว rotor และแรงบิด) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ ความเร็ว rotor และกระแสซึ่งจากการสำนารถชิบายได้ว่า กระแสเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นเชิงเส้นเมื่อค่า f, T_e และ I , มีค่าต่ำ แต่เมื่อค่า f มีค่ามากขึ้นจึงจะค่า T_e และ I_r จะไม่เปลี่ยนแปลงเป็นเชิงเส้นกับ f , เพราะว่าการที่ค่าของ I , มีค่ามากขึ้นจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดแรงดันตกคร่อนค่าความต้านทานของขดลวดเตอร์ซึ่งทำให้ค่า Φ_{ag} มีค่าลดลงในขณะที่ค่าของแรงดันและความถี่ที่แหล่งจ่ายยังคงที่ จากผลกระบวนการทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นผลทำให้กระแสของแรงบิดและกระแสที่ค่าความถี่มากถึงค่าหนึ่ง โดยจะเรียกจุดที่เกิดค่าแรงบิดสูงสุดนี้ว่า pull-out torque

2.9.3 การควบคุมความเร็วโดยการเปลี่ยนแปลงความถี่และแรงดันที่จ่ายให้กับสเตเตอร์

ความเร็วของมอเตอร์เห็นี่ยวน้ำสามารถที่จะปรับได้ตามความถี่ที่ซึ่งใช้เป็นตัวควบคุม SYNCHRONOUS SPEED นอกจากนี้ยังสามารถควบคุมความเร็วของโรเตอร์ได้ถ้าสิ่นมีค่าคงที่และในการควบคุมนั้นจะต้องรักษา Φ_{ag} ให้มีค่าคงที่ ซึ่งทำได้โดยการปรับระดับแรงดันให้เป็นเชิงเส้นกับความถี่ ดังนั้นการปรับความถี่และแรงดันของมอเตอร์เห็นี่ยวน้ำจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ได้มีการนำวงจรขับเคลื่อนมอเตอร์เห็นี่ยวน้ำมาใช้งาน

2.9.4 ลักษณะแรงบิดและความเร็วของมอเตอร์เห็นี่ยวน้ำ

Φ_{ag} มีค่าคงที่ความสัมพันธ์ระหว่าง e และ f , จะเป็นเชิงเส้นในช่วงที่ค่า f มีค่าต่ำซึ่งสมการในช่วงนี้จะออกมาเป็น

$$e = K_9 f_r$$

สมการข้างต้นเนื่องจากความถี่ f เป็นฟังก์ชันของ SLIP SPEED (ω_r) ทำให้ e เป็นฟังก์ชันกับ (ω_r) ด้วยเช่นเดียวกันตามสมการ

$$\omega_r = \frac{\left(\frac{f_r}{f}\right)}{\omega_s} = \frac{4\pi f_r}{P}$$

$$= K_{10} \omega_R$$

เมื่อนำสมการระหว่างแรงบิดและความเร็วของม้า plot โดยเปลี่ยนความถี่ไปเรื่อยๆ ซึ่งทำกันเปลี่ยน (ω ,) ด้วยชั้นเดียวกันจะได้กราฟดังนี้
 พิจารณาที่ความถี่ 2 ระดับคือ f_1 และ f_2 ดังนั้นความเร็วของสนาณแม่เหล็กหมุนจะเป็น (ω_{s1}) และ (ω_{s2}) ถ้าแรงบิดที่โหลดมีค่าเท่ากันทั้ง 2 ระดับความถี่ จากสมการข้างต้นพบว่า (ω_{s1}) = (ω_{s2}) ดังนั้นเส้นกราฟที่มีค่าแรงบิดที่โหลดเดียวกันจะเป็นเส้นตรงที่平行จะได้เส้นกราฟใหม่มีอันกันแต่จะนานกัน

นั่นคือถ้าแรงบิดที่โหลดมีค่าคงที่ ค่า (ω_s) ก็จะคงที่ด้วยแต่เนื่องจากเมื่อความถี่ลดลงค่าของ slip จะเพิ่มขึ้นทำให้การสูญเสียกำลังงานโรเตอร์มีค่าเพิ่มขึ้นตาม f มีค่าลดลงเพื่ออดความเร็วของมอเตอร์ แต่ค่าแรงบิดที่โหลดในมอเตอร์เห็นได้ว่าน้ำที่ใช้งานแบบต่างๆ จะเปลี่ยนแปลงตามความเร็วของมอเตอร์ สองตัวนี้ในกรณีที่การลดลงของ f มีค่าเท่ากันกับการลดลงของ slip ค่าความสูญเสียในโรเตอร์จะมีค่าน้อยลง

2.9.5 อินเวอร์เตอร์แบบสเปชเวกเตอร์ของแรงดัน

จากบทที่ผ่านมาจะเห็นว่าอินเวอร์เตอร์ที่ใช้ในการควบคุมแบบสเปชเวกเตอร์จะเป็นแบบควบคุมแรงดัน (Voltage Control) ซึ่งมีการจ่ายที่จะทำโดยใช้หลักการของเวกเตอร์แรงดัน ซึ่งจะอธิบายดังต่อไปนี้เป็นชุดอินเวอร์เตอร์ที่ประกอบด้วยแหล่งจ่ายไฟฟ้ากระแสตรง Udc และสวิตช์กำลังตัวซึ่งสามารถสร้างเวกเตอร์แรงดันได้ 8 แบบกล่าวคือ เวกเตอร์สูญญ์ V0, V7 และเวกเตอร์ V1-V6 ซึ่งมีขนาดโดยที่ตัวเลขในวงเล็บแสดงถึงลักษณะการปิดเปิดวงจรของสวิตช์ในเฟส a b และ c ตามลำดับ “0” หมายถึงสวิตช์ตัวบนปิดวงจร “1” หมายถึงสวิตช์ตัวบนปิดวงจร เช่น ในกรณี V4 [100] จะเป็นกรณีที่สวิตช์หมายเลข 1 6 และ 2 ปิดวงจร ได้แรงดันระหว่างสายดังต่อไปนี้

บทที่ 3

การออกแบบและวิเคราะห์สัญญาณ

3.1 ขั้นตอนการหาข้อมูลและการออกแบบ

ศึกษาการทำงานของ “อินเวอร์เตอร์”

ศึกษาวงจรต่างๆของ “อินเวอร์เตอร์”

ออกแบบ

- สร้างวงจรกำเนิด Triangle ความถี่ 4 KHZ , 5 V
- สร้างวงจรกำเนิด Sine Wave ความถี่ 50 HZ
- สร้างวงจร Comparator
- สร้างวงจร Dead Time
- สร้างวงจร Driver
- สร้างแหล่งจ่ายไฟเลี้ยงบวกและไฟเลี้ยงลบ
- สร้างวงจรระบบป้องกันอื่นๆประกอบด้วย
- วงจรป้องกันกระแสเกิน
- วงจรป้องกันกระแสอินรัชหรือกระแสกระชากร (Inrush Current Protection)

3.2 ขั้นตอนการหาข้อมูลและการออกแบบ

- สร้างวงจรกำเนิด Triangle ความถี่ 4 KHZ , 5 V โดยใช้ IC สำเร็จรูปเบอร์ 8038 สามารถที่ใช้ IC สำเร็จรูปก็เนื่องมาจากความซับซ้อนของวงจร ซึ่งวงจรกำเนิด Triangle สามารถดูได้จากรูปที่ 3.2

- สร้างวงจรกำเนิด Sine ความถี่ 50 HZ โดยใช้ IC สำเร็จรูป สามารถที่ใช้ IC สำเร็จรูปก็เนื่องมาจากการดัดแปลงความซับซ้อนของวงจร ซึ่งวงจรกำเนิด Sine สามารถดูได้จากรูปที่ 3.1

- สร้างวงจร Comparator เป็นวงจรที่ใช้เปรียบเทียบสัญญาณ Sine และ สัญญาณ Triangle ซึ่งวงจร Comparator สามารถดูได้จากรูปที่ 3.3

- สร้างวงจรหน่วงกระแส (Dead Time) เป็นวงจรที่ใช้แยกสัญญาณที่จะนำไปควบคุม มองเพื่อตัวบนและตัวล่างและตัวล่างในกิ่งเดียวกันของอินเวอร์เตอร์ โดยสัญญาณที่จะควบคุมมอเตอร์แต่ละกิ่งในกิ่งเดียวกันนั้นจะถูกเพลิกกันเพื่อให้มอเตอร์แต่ละตัวทำงานกลับกันไปซึ่งสัญญาณที่นำไปควบคุมมอเตอร์แต่ละตัวต้องมีการสร้างเดดไทม์เพื่อไม่ให้มอเตอร์แต่ละตัวเกิดการซื้อตกรหัส ซึ่งวงจร Dead Time สามารถดูได้จากรูปที่ 3.4 และ 3.5

- สร้างวงจร Driver ใช้ IC สำเร็จรูป IR 2110 สาเหตุที่ใช้ IC สำเร็จรูปก็เนื่องมาจากคดีนั้น ทุนแคลด์ลดความซับซ้อนของวงจร สร้างเพื่อนำไป Drive มอเตอร์ ซึ่งวงจร Driver สามารถดูได้จากรูป ที่ 3.6

- สร้างวงจรจ่ายไฟเลี้ยง ซึ่งจะต้องจ่ายไฟกับวงจรต่างๆ ดังนี้ วงจรภาคตอนโทรล วงจรภาค เพาเวอร์ และวงจรภาคไดรเวอร์

3.3 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพและคุณภาพของรูปคลื่นสัญญาณ *

การวิเคราะห์ในเรื่องของดังนี้ที่ใช้วิเคราะห์ที่ประสิทธิภาพของรูปคลื่นสัญญาณเอาท์พุททั้งแรงดัน และกระแสที่ใช้ในโครงงานนี้จะใช้ทฤษฎีของอนุกรมฟูเรียร์ซึ่งเป็นอนุกรรมที่สามารถใช้วิเคราะห์รูป คลื่นสัญญาณที่ไม่ใช่รูปซ้ำๆ ได้

จะสามารถเขียนให้อยู่ในอนุกรมໄ下ดังนี้
ฟังก์ชัน $f(t)$ ทั่วไปเขียนอธิบายได้ในรูปการกระจายของความถี่มัพนัชของฟังก์ชันให้เข้าใจได้ง่าย
ขึ้น

$$f(t) = a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} [a_n \cos(n\omega_0 t) + b_n \sin(n\omega_0 t)] \quad (3.1)$$

$$_0(t) = V_0(t + T)$$

$$\omega_0 = \frac{2\pi}{T} = 2\pi f$$

$$_0(\omega_0 t) = V_0(\omega_0 t + 2\pi)$$

$$_0(t) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1,2,\dots}^{\infty} (a_n \cos n\omega_0 t + b_n \sin n\omega_0 t)$$

เมื่อ

$$a_0 = \frac{1}{T} \int_{-\frac{T}{2}}^{\frac{T}{2}} f(t) dt$$

หรือ

$$a_0 = \frac{1}{\pi} \int_0^{2\pi} V_0(\omega_0 t) d(\omega_0 t)$$

$$a_n = \frac{2}{T} \int_{-\frac{T}{2}}^{\frac{T}{2}} f(t) \cos(n\omega_0 t) d\omega_0 t$$

หรือ

$$a_n = \frac{2}{\pi} \int_0^{2\pi} V_0(\omega t) \cos(n\omega_0 t) d\omega_0 t \quad (3.2)$$

15039587

4400574

หรือ

$$b_n = \frac{2}{T} \int_{-\frac{T}{2}}^{\frac{T}{2}} f(t) \sin(n\omega_0 t) dt$$

TX
7872 TY
0753

2544 C.2

$$b_n = \frac{1}{\pi} \int_0^{2\pi} V_0(\omega_0 t) \sin(n\omega_0 t) d\omega_0 t$$

ในส่วนของค่า a_n และ b_n จะเป็นค่าสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบของไซน์และโคไซน์ตามลำดับซึ่งจากการรวมสมการทางคณิตศาสตร์ สามารถเขียนสมการได้ในรูปแบบหนึ่งได้ดังสมการ

$$f(t) = a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} [C_n \cos(n\omega_0 t + \theta_n)] \quad (3.3)$$

$$a_n \cos n\omega_0 t + b_n \sin n\omega_0 t = \sqrt{(a_n^2 + b_n^2)} \left[\frac{a_n}{\sqrt{(a_n^2 + b_n^2)}} \cos n\omega_0 t + \frac{b_n}{\sqrt{(a_n^2 + b_n^2)}} \sin n\omega_0 t \right]$$

$$\begin{aligned} a_n \cos n\omega_0 t + b_n \sin n\omega_0 t &= \sqrt{(a_n^2 + b_n^2)} [\sin \phi_n \cos n\omega_0 t + \cos \phi_n \sin n\omega_0 t] \\ &= \sqrt{(a_n^2 + b_n^2)} \sin(n\omega_0 t + \phi_n) \end{aligned}$$

$$C_n = \sqrt{(a_n^2 + b_n^2)} \quad (3.4)$$

$$\theta_n = \tan^{-1} \left(\frac{a_n}{b_n} \right)$$

เมื่อเรานำไปวิเคราะห์รูปคลื่นสัญญาณจะได้ค่าดังนี้ต่างๆ ดังนี้แสดงดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 นิยามดัชนีและค่าปริมาณที่กำหนดคุณสมบัติและคุณภาพรูปคลื่นเอาท์พุท

ค่า	นิยาม %
THD_v	$100 \times \sqrt{\left(\sum_{n=1}^{\infty} V_n^2 \right)} / V_1$
THD_i	$100 \times \sqrt{\left(\sum_{n=1}^{\infty} I_n^2 \right)} / I_1$
$V_{1\text{rms}}$	$\frac{V_{peak}}{\sqrt{2}}$
$V_{2\text{rms}}$	$\sqrt{\left(\sum_{n=1}^{\infty} V_n^2 \right)}$
$I_{1\text{rms}}$	$\frac{I_{peak}}{\sqrt{2}}$
$I_{2\text{rms}}$	$\sqrt{\left(\sum_{n=1}^{\infty} I_n^2 \right)}$
DF_1	$100 \times \sqrt{\left(\sum_{n=1}^{\infty} \frac{V_n^2}{n^2} \right)} / V_1$
DF_2	$100 \times \sqrt{\left(\sum_{n=1}^{\infty} \frac{V_n^2}{n^4} \right)} / V_1$

เมื่อ V_n^2 คือ ขนาดของแรงดันไฟฟ้าที่มีลำดับชาร์โนนิกที่ n (r.m.s.)

I_n^2 คือ ขนาดของกระแสไฟฟ้าที่มีลำดับชาร์โนนิกที่ n (r.m.s.)

THD_v คือ ค่า Total Harmonic Distortion ของแรงดัน

THDi คือ ค่า Total Harmonic Distortion ของกระแส

DF_1 คือ ค่า ดิส托อร์ชั่นแฟลกเตอร์ด้านฝั่งเอชี สำหรับที่มีการฟิลเตอร์ลำดับที่ 1

DF_2 คือ ค่า ดิส托อร์ชั่นแฟลกเตอร์ด้านฝั่งเอชี สำหรับที่มีการฟิลเตอร์ลำดับที่ 2

3.4 ค่า Total Harmonic Distortion (THD)

หั้งของแรงดัน (THD_v) และของกระแส (THDi) เป็นดัชนีที่ใช้ในการบ่งชี้คุณภาพของความผิดเพี้ยนของรูปคลื่นสัญญาณเอาท์พุทที่แตกต่างจากองค์ประกอบของแรงดันหรือกระแสความถี่มูลฐานในการหาค่า THD นี้จะต้องอาศัยการวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีฟรีเริร์ หรือหาองค์ประกอบความถี่มูลฐานและชาร์โนนิกของรูปคลื่นสัญญาณเอาท์พุท จึงสามารถนำไปเข้าสูตรและหาค่าออกมาได้เปอร์เซ็นต์ THD หากมีค่ามากแสดงว่ารูปคลื่นสัญญาณมีความผิดเพี้ยนมาก

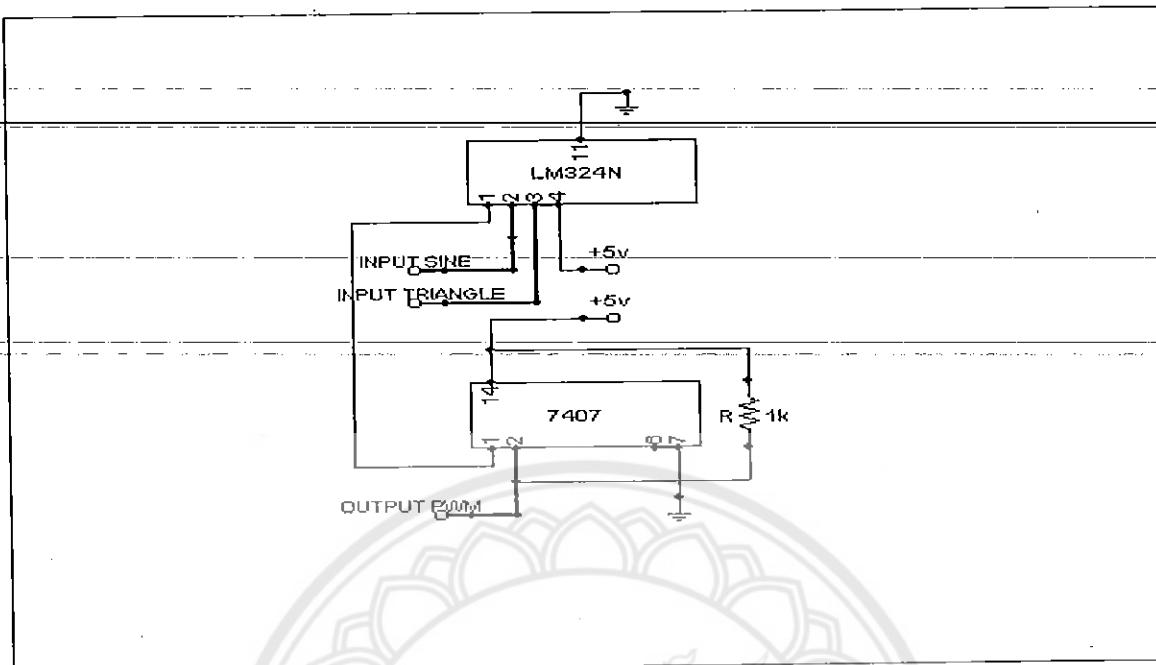
3.5 ค่า อาร์.เอ็ม.เอส ขององค์ประกอบความถี่มูลฐาน

ค่า อาร์.เอ็ม.เอส ขององค์ประกอบความถี่มูลฐาน หั้งแรงดัน (V_{rms}) และกระแส (I_{rms}) เป็นค่าระดับแรงดันและกระแส อาร์.เอ็ม.เอส ที่ความถี่มูลฐานซึ่งเป็นความถี่ที่ใช้งานของอุปกรณ์ที่ต่อเข้ากับอินเวอร์เตอร์ องค์ประกอบนี้จะเป็นองค์ประกอบที่สร้างกำลังไฟฟ้าและเป็นองค์ประกอบที่ต้องการใช้งาน ค่า อาร์.เอ็ม.เอส ของแรงดัน (V_{rms}) และ กระแส (I_{rms}) เอาท์พุทเป็นค่าระดับแรงดันและกระแส อาร์.เอ็ม.เอส ของสัญญาณเอาท์พุท ซึ่งเป็นค่ารวมขององค์ประกอบทุกตัวทั้งความถี่มูลฐานและชาร์โนนิก

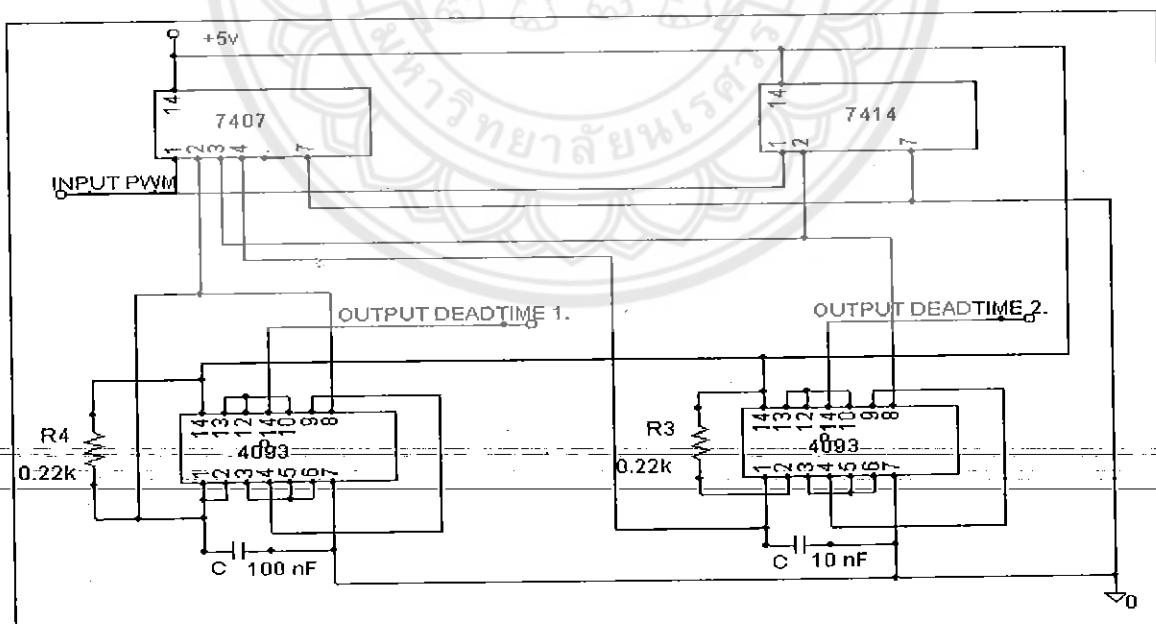
3.6 ค่าดิส托อร์ชั่นแฟลกเตอร์

สำหรับค่า DF_2 ที่นิยมในโครงานนี้ เป็นค่าดิส托อร์ชั่นแฟลกเตอร์ที่มีตัวหารลดตอนสัญญาณขนาดเท่ากับ h^2 เมื่อ h เป็นเลขลำดับของชาร์โนนิก ค่านี้จะใช้การวิเคราะห์ความผิดเพี้ยนจากการต่อโหลดชนิดฟิลเตอร์แบบลำดับที่ 2 (Second-Order Filter) ตัวอย่างเช่นแฟลตจ่ายไฟต่อเนื่อง (UPS) โดยมากมักมีวงจรฟิลเตอร์ LC ชนิดลำดับที่ 2 อยู่ระหว่างชุดอินเวอร์เตอร์กับโหลด ซึ่งฟิลเตอร์ดังกล่าวจะมีผลการลดตอนชาร์โนนิกแบบผันตามกำลังสองของลำดับชาร์โนนิก (h) ทำนองเดียวกัน สำหรับโหลดชนิดฟิลเตอร์ลำดับที่ 1 เช่น มอเตอร์หนานี้ยาน้ำเอชี ซึ่งจะมีอินดักแตนซ์ที่ตัวชาร์โนนิกและดีคเกอร์ อินดัก-

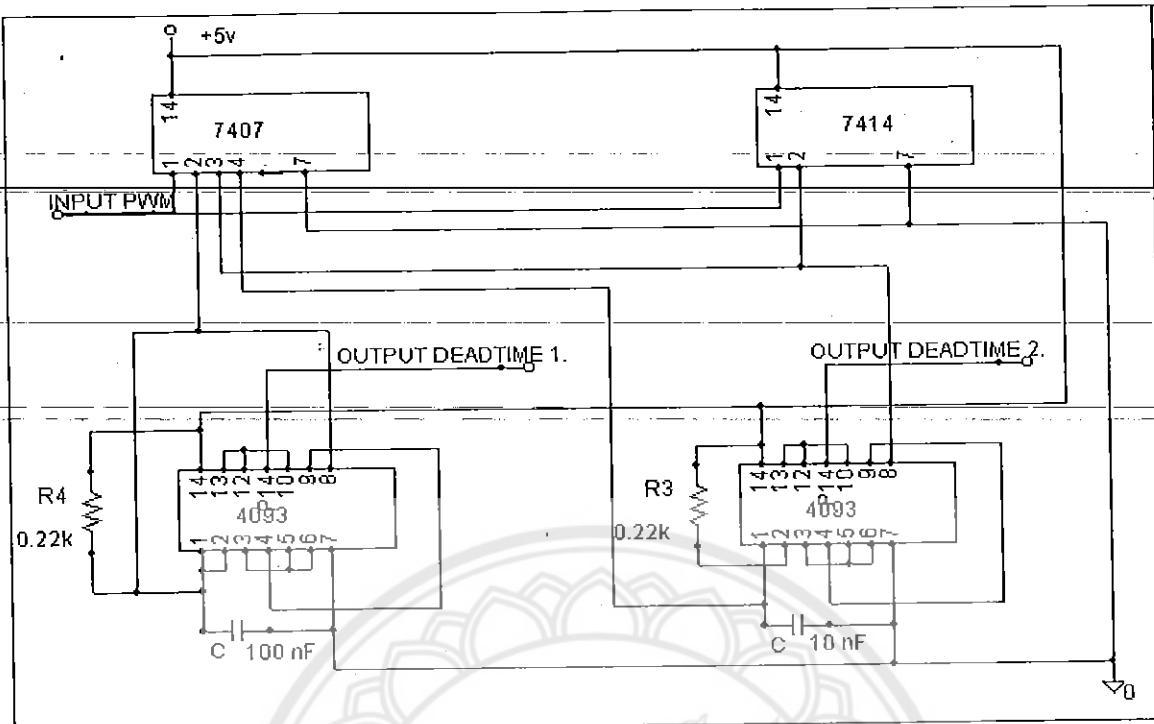

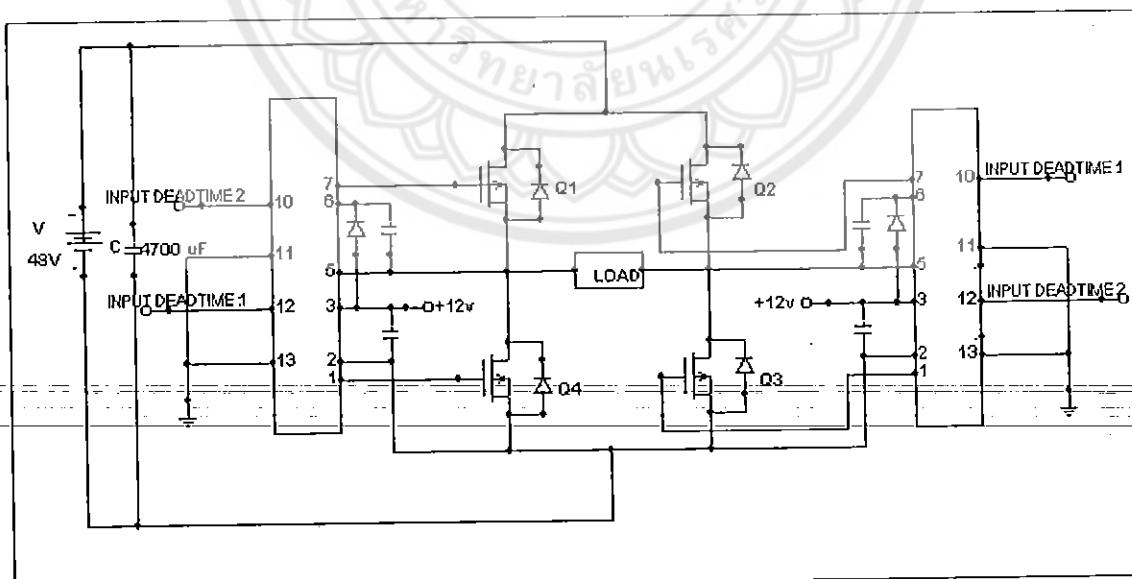
รูปที่ 3.3 วงจรที่ใช้สร้าง Pulse Width Modulation

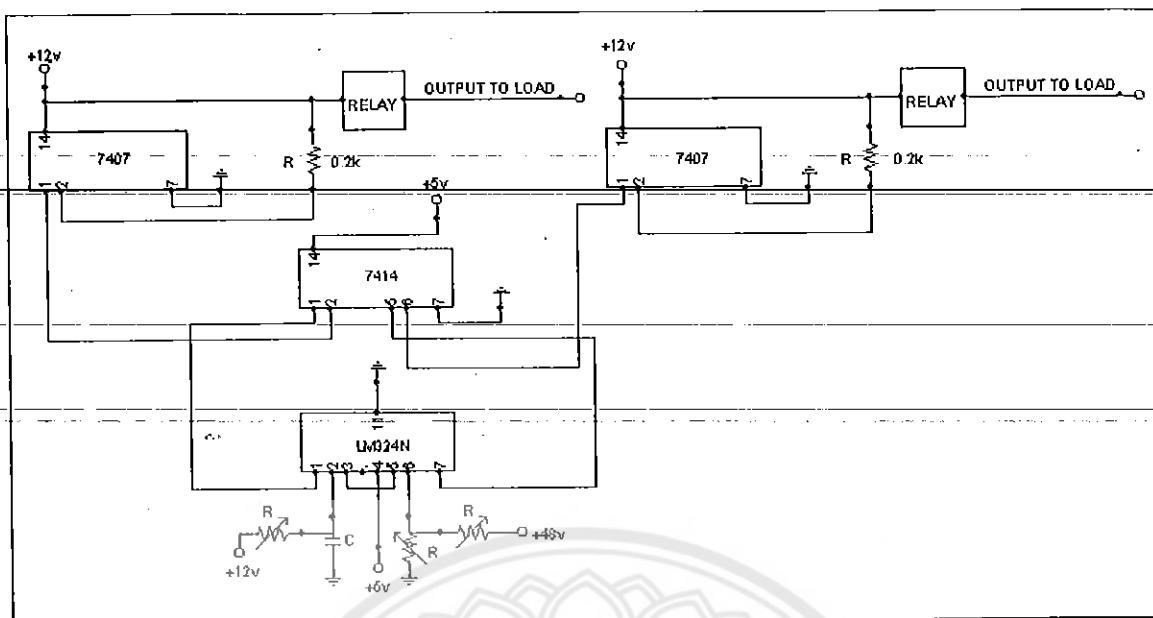
รูปที่ 3.4 วงจร DEADTIME ที่จ่ายเข้าสู่ IR2110 เพื่อบนมองไฟต์ Q4 และ Q2

รูปที่ 3.5 วงจร DEADTIME ที่จ่ายเข้าสู่ IR 2110 เพื่อขับมอเตอร์ฟลีด์ Q1 และ Q3

รูปที่ 3.6 วงจรขับ Mosfet หรือวงจร Driver โดยใช้ IR 2110

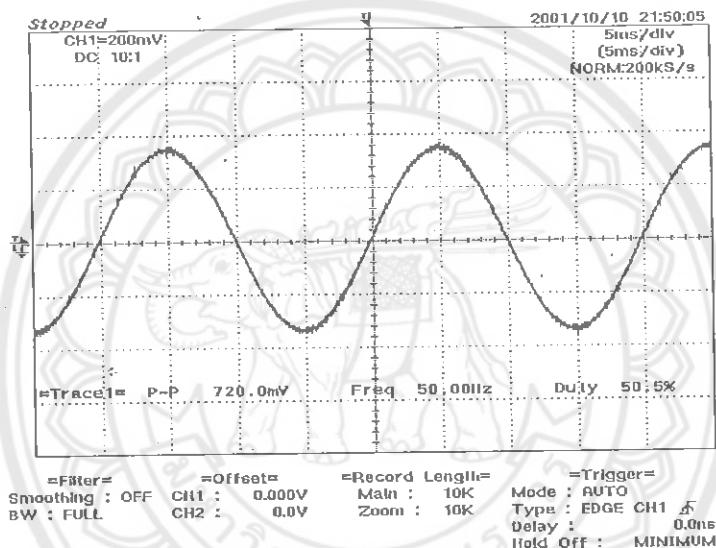

รูปที่ 3.7 วงจรระบบป้องกันแรงดันตก และป้องกันกระแสแตกชา ก

บทที่ 4

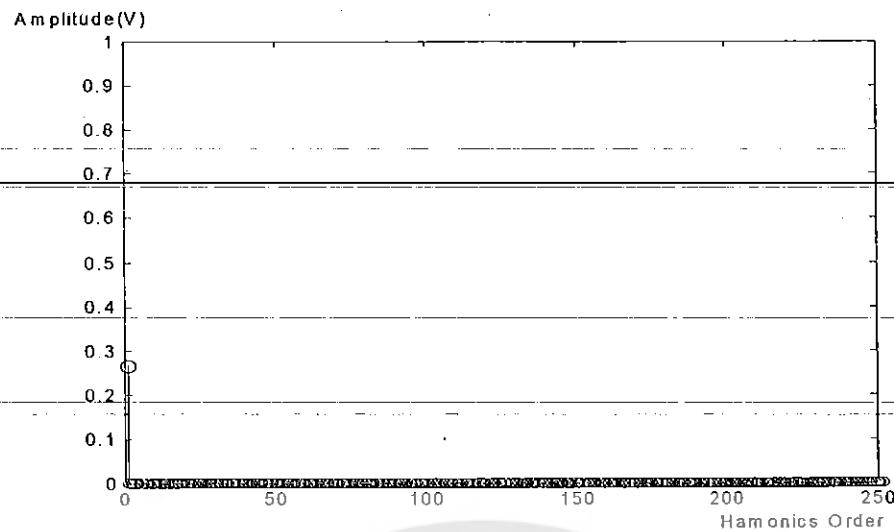
ผลการทดลองและการวิเคราะห์

รูปที่ 4.1 เป็นรูปคลื่น Sine ที่ได้จากการทดลองจริง ความถี่ 50 Hz และแรงดันยอดสูงสุดเท่ากับ 720 mV จากการทดลองเราวาจะออกแบบให้สัญญาณ Sine มีแรงดันยอดสูงสุดที่มีค่าต่ำ เนื่องจากจะทำให้สัญญาณ Sine มีแรงดันคงที่และไม่มีสัญญาณหาร์โนนิครบกวน ซึ่งทำให้สัญญาณ Sine ที่ได้มีคุณภาพ และเสถียรภาพสูงสุด

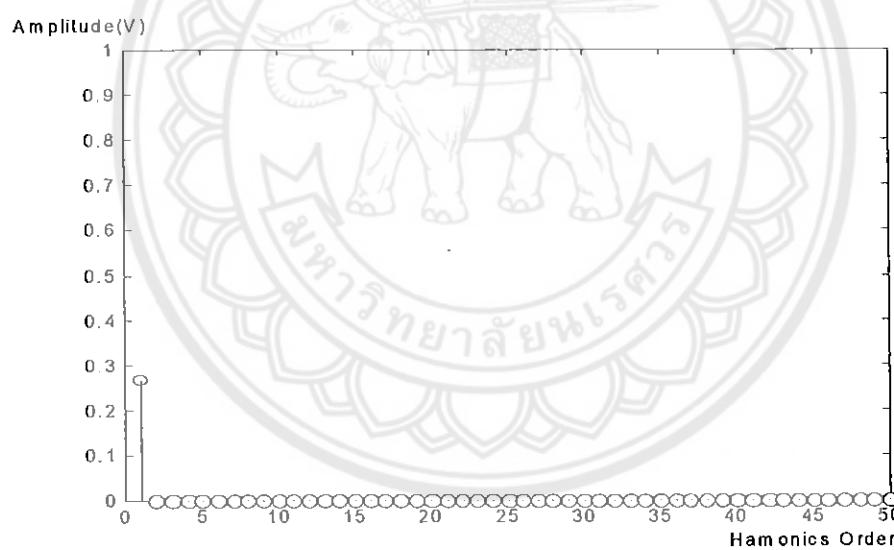

รูปที่ 4.1 รูปคลื่น Sine ก่อนที่จะเข้าสู่ส่วน Compare

รูปที่ 4.2 เป็นการวิเคราะห์หาร์โนนิคโดยใช้ Fast Fourier Transform ของรูปคลื่น Sine ที่ได้จากรูปที่ 4.1 พิจารณาจากลำดับที่ความถี่มูลฐานจนถึงลำดับที่ 250 และจากการวิเคราะห์จะเห็นว่าเกิดหาร์โนนิคที่ความถี่มูลฐานลำดับเดียว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสัญญาณไซน์ที่ได้มีคุณภาพมาก และจากรูปที่ 4.3 เป็นการวิเคราะห์สัญญาณรูปคลื่น Sine ที่ได้จากการทดลองจากรูปที่ 4.1 เช่นกัน แต่จะพิจารณาเพียงลำดับที่ความถี่มูลฐานถึงลำดับที่ 50 เท่านั้น เพื่อที่จะได้เห็นการเกิดหาร์โนนิคได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

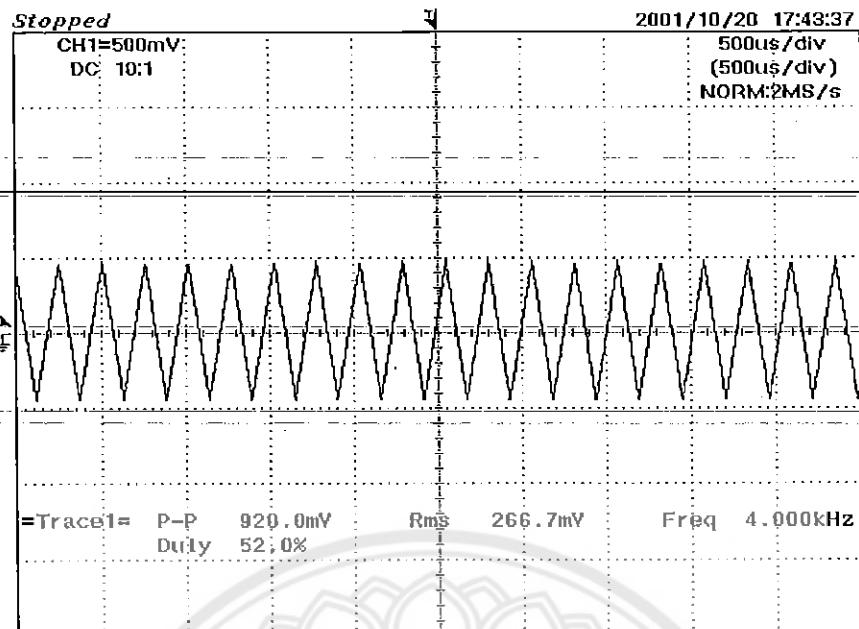

รูปที่ 4.2 การวิเคราะห์ยาร์โนนิกของรูปคลื่นแรงดัน Sine พิจารณาถึงลำดับที่ 250

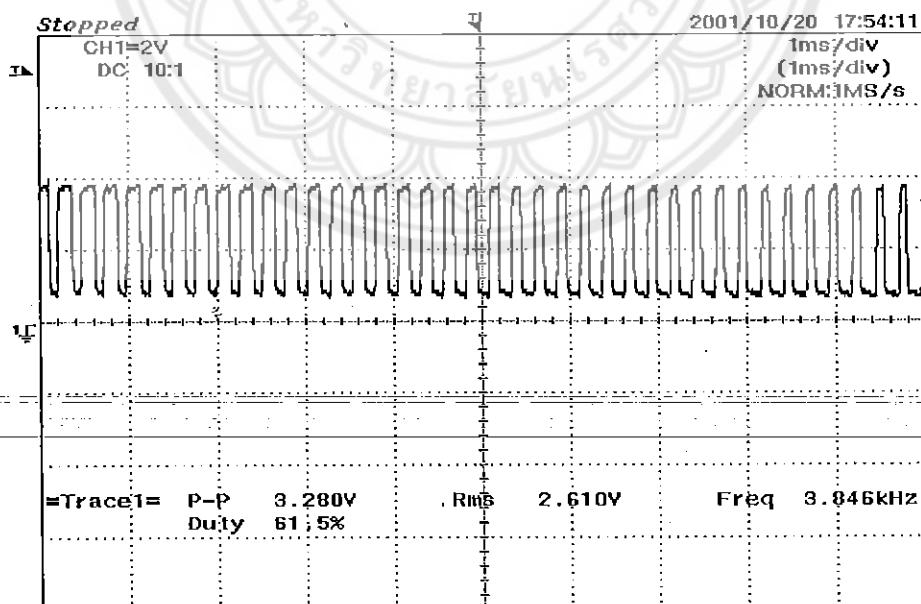

รูปที่ 4.3 การวิเคราะห์ยาร์โนนิกของรูปคลื่นแรงดัน Sine พิจารณาถึงลำดับที่ 50

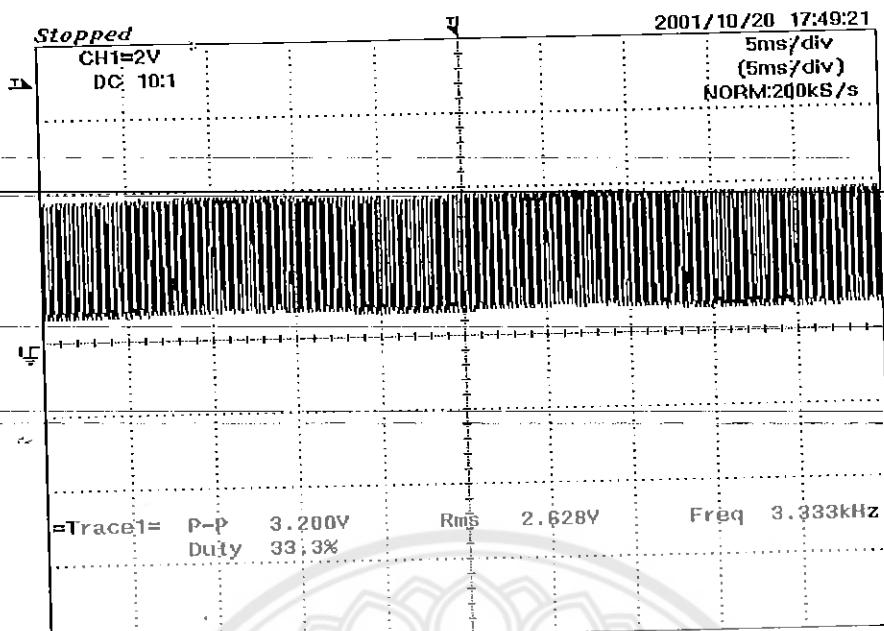
จากรูปที่ 4.4 เป็นสัญญาณ Triangle ความถี่ 4 kHz แรงดันยอดสูงสุดเท่ากับ 1.10 mV ในการออกแบบค่ายอดสูงสุดของ Triangle จะต้องสมัพน์กับค่ายอดสูงสุดของ Sine ซึ่งอัตราส่วนระหว่าง Sine กับ Triangle มีค่าประมาณ 0.8 จึงจะทำให้อาทีพุทมีประประดิทชิการสูงสุด

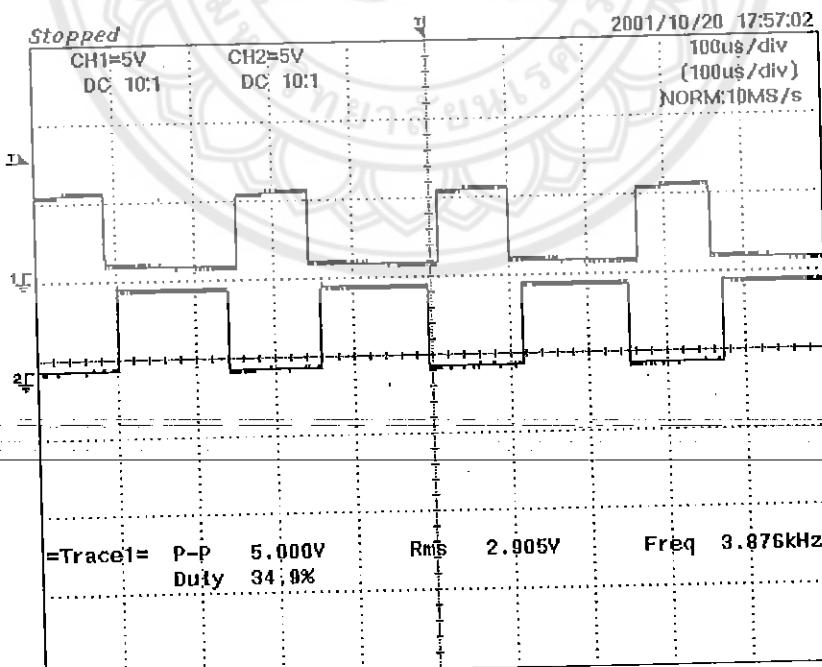
รูปที่ 4.4 รูปคลื่น Triangle ก่อนเข้าสู่ส่วน Compare

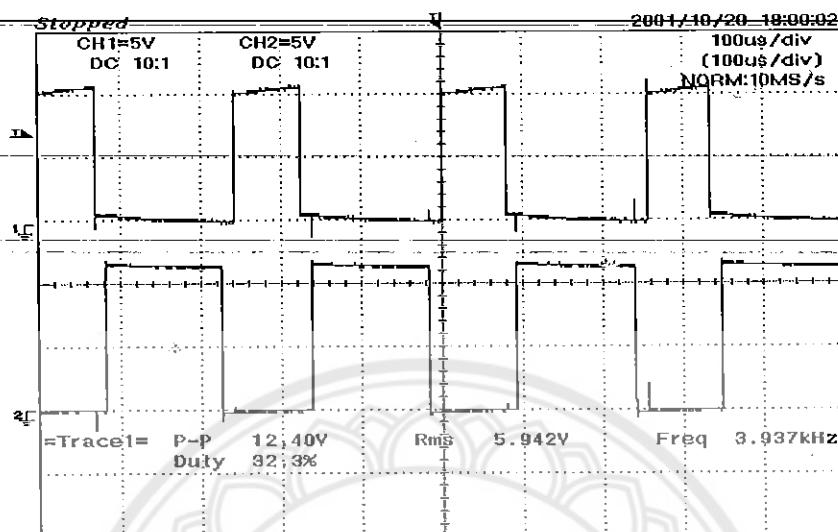
รูปที่ 4.5 สัญญาณ Pulse Width Modulation ที่ได้จากการ Compare

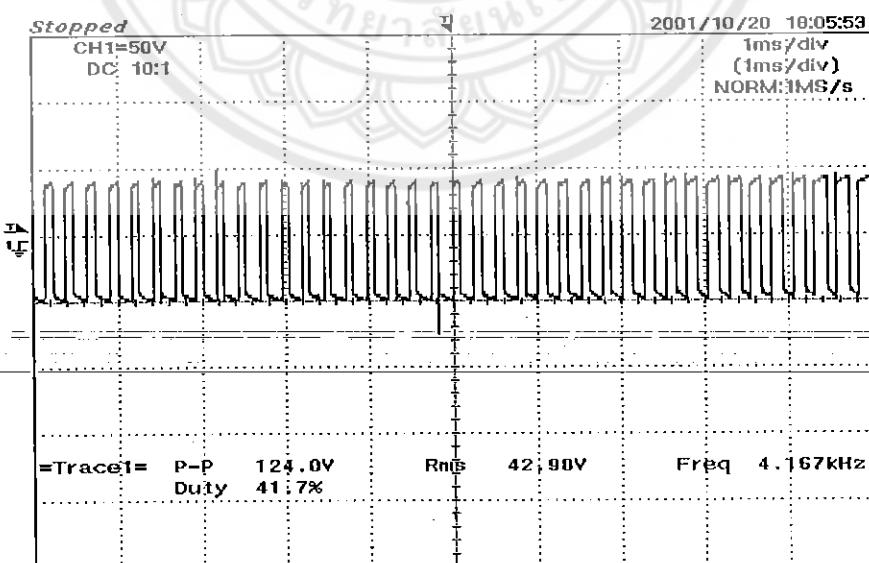
รูปที่ 4.6 สัญญาณ Pulse Width Modulation ก่อนเข้า Dead Time

รูปที่ 4.7 สัญญาณ Dead Time ก่อนเข้าสู่ Driver

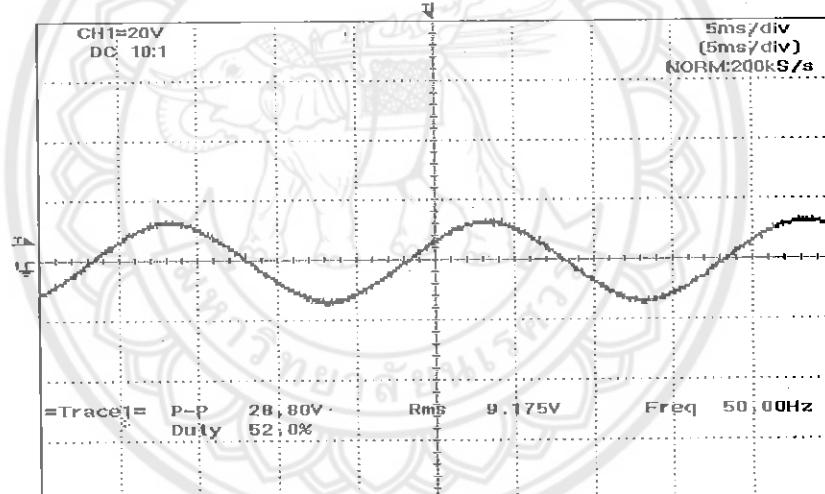

รูปที่ 4.8 สัญญาณ Dead Time ที่ออกจาก Driver

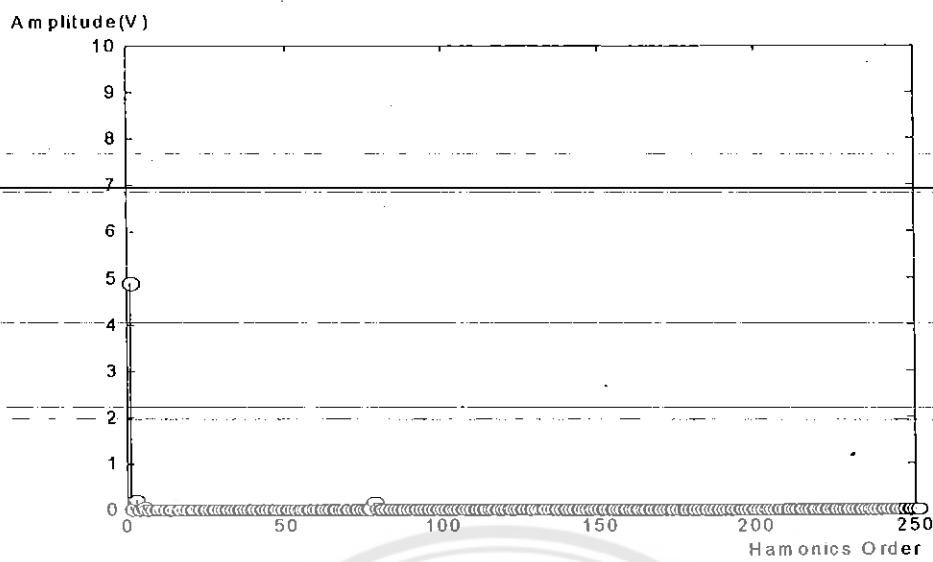

รูปที่ 4.9 สัญญาณแรงดัน Output ก่อนเข้าฟลเตอร์

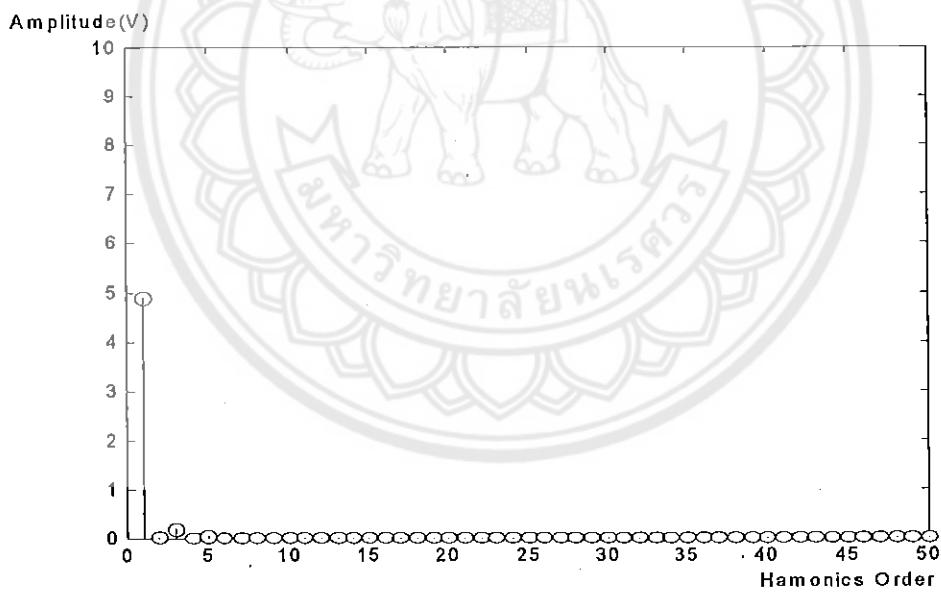
จากรูปที่ 4.5 เป็นรูปคลื่นแรงดันเอาท์พุทจะไม่ได้จ่ายไฟ lod ที่มีความถี่ 50 Hz และจากการทดลอง
เมื่อนำสัญญาณแรงดันเอาท์พุทไปวิเคราะห์ชาร์โอมนิคโดยใช้ Fast Fourier Transform ซึ่งได้ผลตามรูปที่
4.6 ผิจารณาลำดับที่ความถี่มูลฐานถึงลำดับที่ 250 จะเห็นว่าชาร์โอมนิคเกิดที่ความถี่มูลฐานและลำดับที่
80 ทำให้แรงดันที่ได้คุณภาพและเป็นไปตามทฤษฎีในรูปที่ 4.7 ที่เป็นการวิเคราะห์ชาร์โอมนิคของแรง
ดันเอาท์พุท เช่นกัน แต่วิเคราะห์เพียงลำดับที่ความถี่มูลฐานถึงลำดับที่ 50 เท่านั้น เพื่อที่จะได้เห็นการเกิด
ชาร์โอมนิคได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

รูปที่ 4.10 รูปคลื่นแรงดัน Output จะเห็นว่าไม่มีไฟ lod

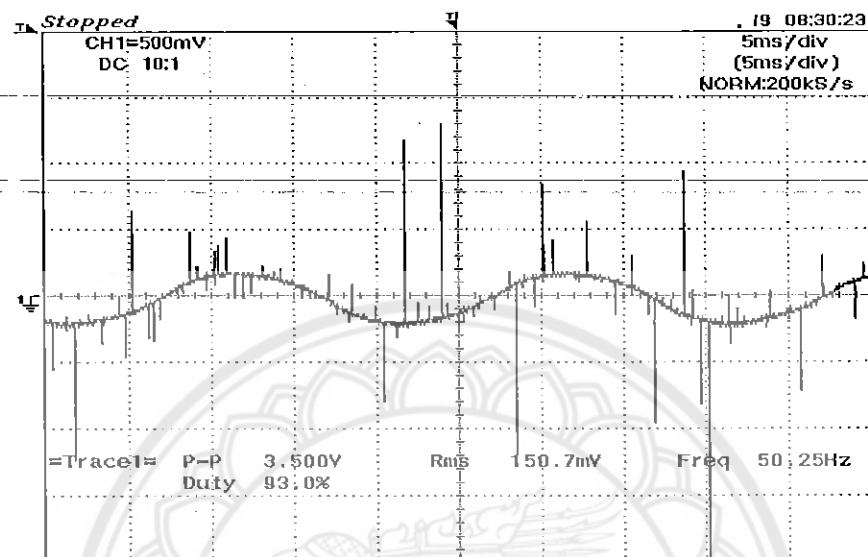

รูปที่ 4.11 การวิเคราะห์ Fourier โนนิคของแรงดันขณะไม่จ่ายโหลด พิจารณาถึงคำดับที่ 250

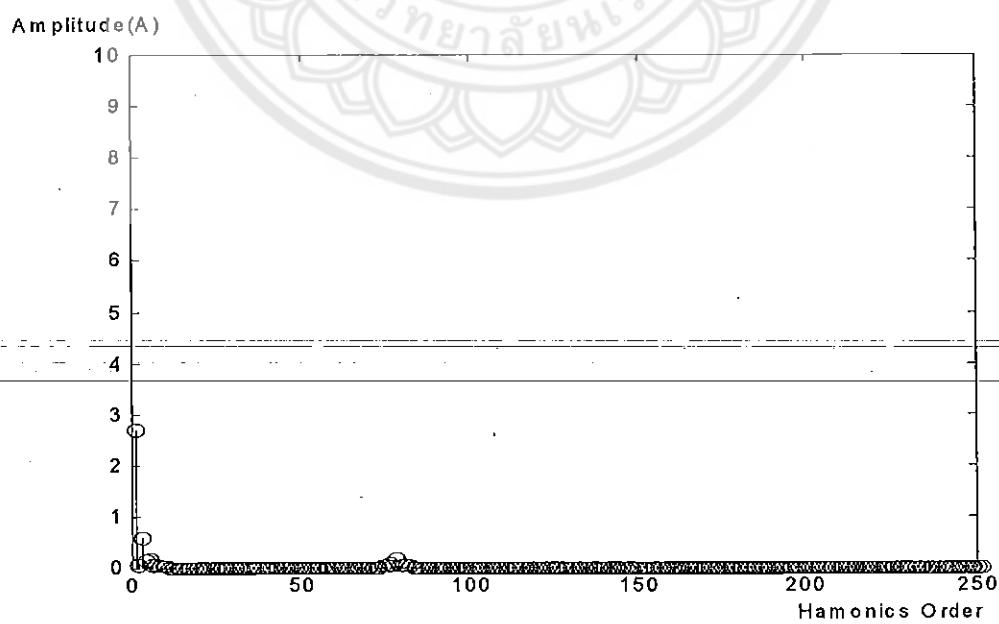

รูปที่ 4.12 การวิเคราะห์ Fourier โนนิคของแรงดันขณะไม่จ่ายโหลด พิจารณาถึงคำดับที่ 50

จากรูปที่ 4.8 เป็นรูปคลื่นกระแสความถี่ 50 Hz ขณะจ่ายโหลดมอเตอร์ และรูปที่ 4.9 เป็นการนำรูปคลื่นกระแสมาวิเคราะห์ด้วย Fast Fourier Transform จะเห็นว่าอาร์โนนิกเกิดที่ความถี่ฐานและลำดับที่ 80 ซึ่งผลกระทบของที่ได้เป็นไปตามทฤษฎี

รูปที่ 4.13 รูปคลื่นกระแสเมื่อจ่ายโหลด

รูปที่ 4.14 การวิเคราะห์ชาร์โนนิกของรูปคลื่นกระแสไฟฟ้าง่ายไฟล์ AC มอเตอร์พิจารณาถึงกำลังที่ 250

บทที่ 5

สรุปผลการทดลองและวิจารณ์การทดลอง

5.1 สรุปผลการทดลอง

- จากการวิเคราะห์โดยใช้ FAST FOURIER TRANSFORM ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ DISCREAT FUNCTION หาร์โนนิคดำเนินไปกับฟันความถี่อยู่ก็จะได้รูปแบบดังนี้
- จากการวิเคราะห์โดยใช้ FAST FOURIER TRANSFORM จะเห็นว่าจะเกิดความคลาดเคลื่อน อันเนื่องมาจากเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบมีผลกระทบต่อคุณภาพของถูกคลื่น สัญญาณเอาท์พุทในแต่ละส่วน ไม่ว่าจะเป็นในภาคตอนกลางและภาคเพลเวอร์
- ได้อินเวอร์เตอร์ 1 ไฟที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับทฤษฎีของสมควรนั้นคือเมื่อนำสัญญาณไปขับ โหลดสัญญาณของแรงดันที่ออกมามีค่าใกล้เคียง Sin เป็นอย่างมากและสามารถนำไปขับ โหลดมอเตอร์ขนาดเล็กได้ เช่น พัดลม เป็นต้น

5.2 ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข

คุณภาพของอินเวอร์เตอร์ขึ้นอยู่กับส่วนต่างๆ มากน้อยโดยแนะนำเทคนิคในการใช้อุปกรณ์สวิตช์ที่ดี ดังนี้เวลาเลือกใช้อุปกรณ์ชนิดนี้ต้องพิจารณาเป็นอย่างดี

- ในการเทคโนโลยีต้องมีการเตรียมพร้อมสำหรับการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับอุปกรณ์ ที่ใช้ในการทดลองและอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับผู้ทำการทดลองเพราการทดลองเทคโนโลยีได้ว่า สำคัญที่สุดจะทำให้เกิดความเสียหายมากที่สุด
- การวิเคราะห์คุณภาพจะได้มาจากเทคโนโลยีและจับสัญญาณจากโหลดแล้วนำมายังวิเคราะห์ ด้วยโปรแกรมแมตช์แล็บแต่ในการเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่ทำยากมาก ดังนั้นถ้าต้องการคุณภาพที่ดี ต้องเลือกเทคโนโลยีและอยู่ก็ต้อง
- สำหรับโครงงานนี้ยังไม่ได้วิเคราะห์ทางด้านคุณภาพและประสิทธิภาพเนื่องจากความไม่ สมบูรณ์ของสัญญาณที่ออกมามากทำให้กระแสไม่เพียงพอต่อการขับโหลดมอเตอร์ขนาดใหญ่

เอกสารอ้างอิง

- [1] Ahmet M. Hava, Russel J. Kerkman, Thomas A. Lipo, **IEEE Transactions On Power Electronics**, VOL. 14, NO1., January 1999
- [2] Mohan, Ned and Undeland, Tore; **Power Electronic**, John Wiley and Son, Inc., USA., 1989, 667P
- [3] นภัทร วัจนาพินทร์. คู่มือการทดลองการออกแบบวงจรพลังส์. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบูรพา, 2543.
- [4] มงคล ทองสังเคราะห์. อิเล็กทรอนิกส์กำลัง. กรุงเทพมหานคร : รามาการพิมพ์, 2541

ภาคพนวก

มหาวิทยาลัยนเรศวร

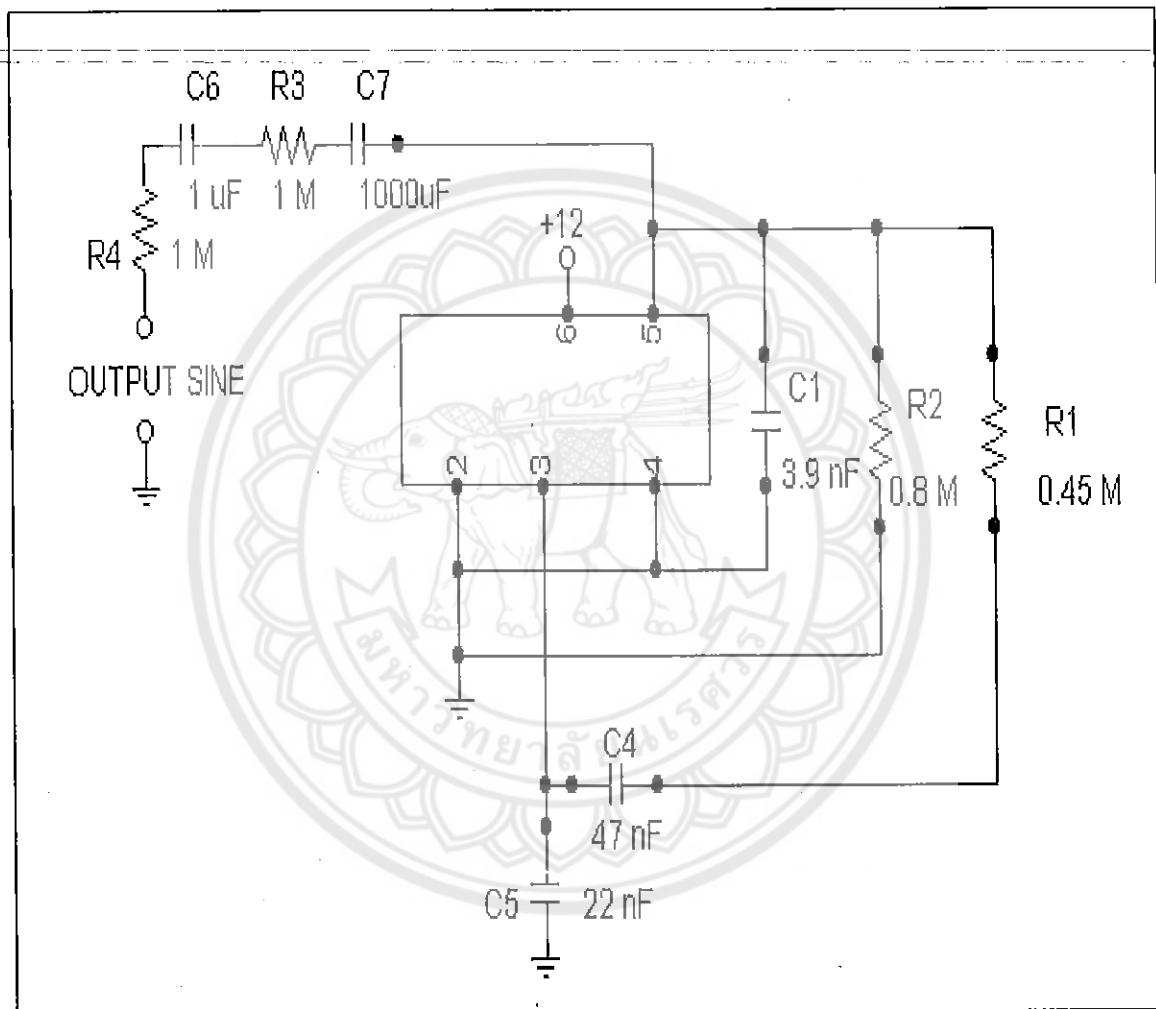

โปรแกรมวิเคราะห์ fast fourier transform, DF1 และวิเคราะห์ THD_v จากการทดลองจริง

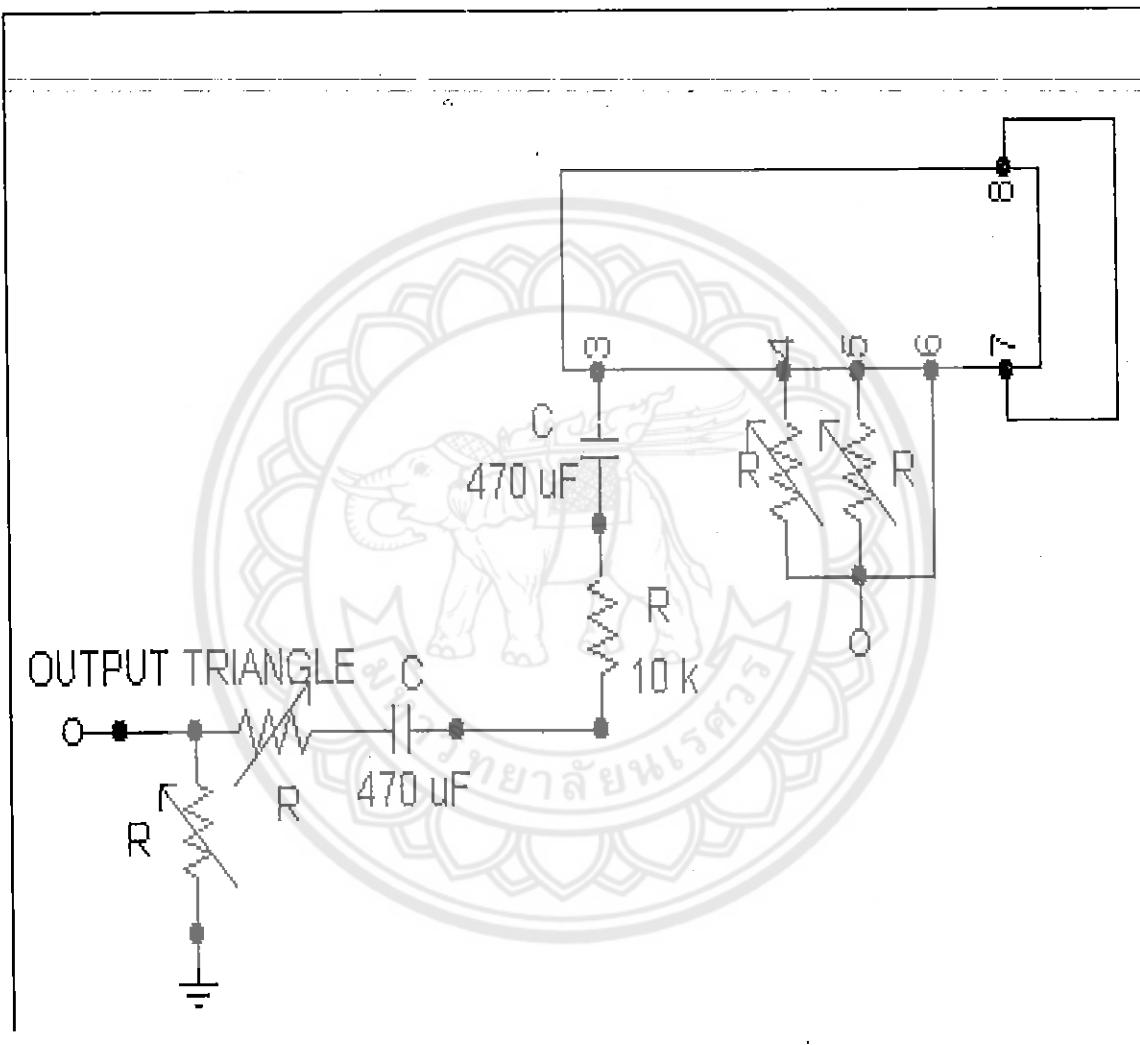
```
%fft analysis
data = dlmread ('C:\NLAN\DATA\RR33.txt');
Vfft = abs (fft(data))*((sqrt(2))/(length(data)));
Figure (1);
Vt1 = Vfft (2:100);
Stem (Vt1);
Axis ([0 50 0 1]);
%THDv analysis
THDv = 100*(sqrt(sum((Vt1).^2)))/Vfft(1,1);
V1rms = Vfft(2);
Vt1 = (1:100);
Vrms = (sqrt(sum(Vt1).^2));
```


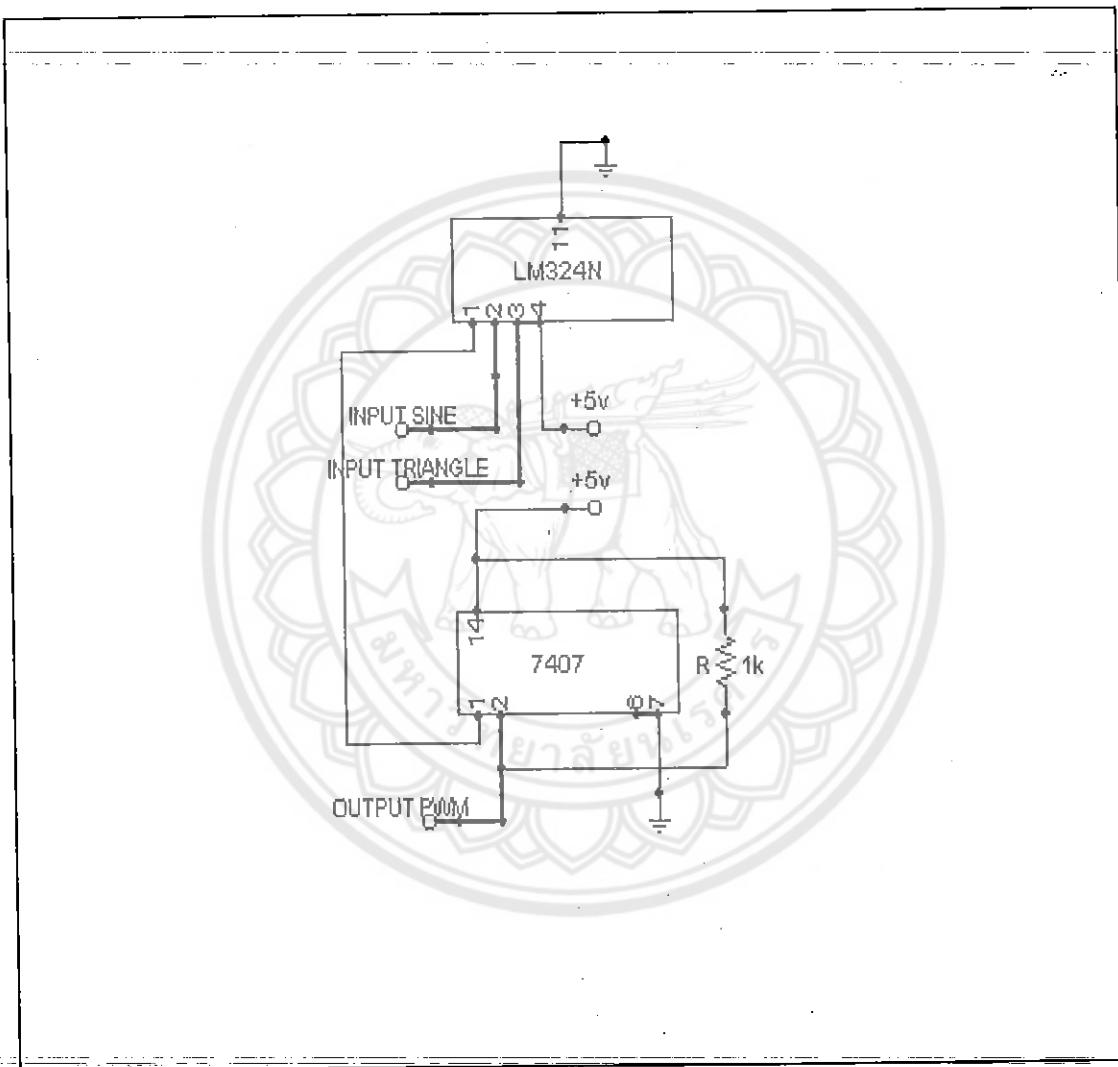

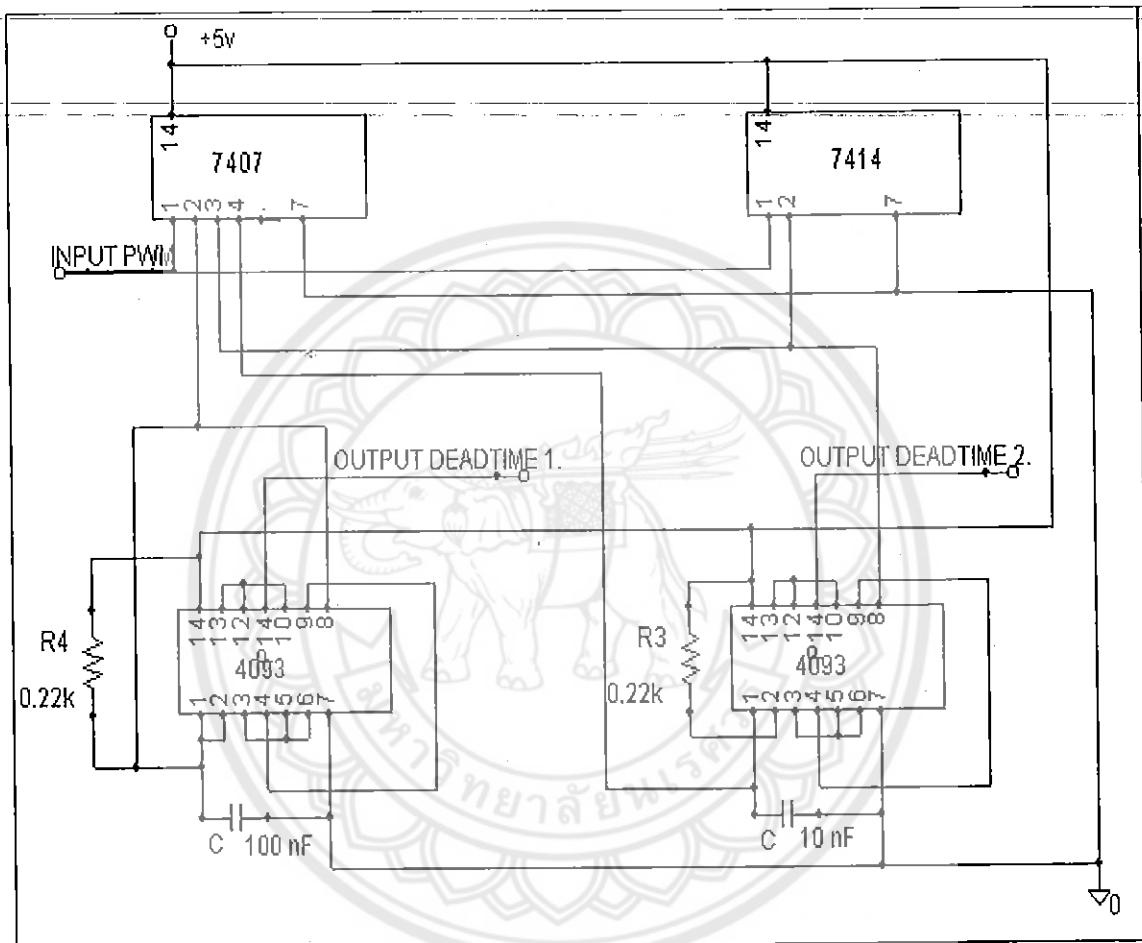
รูปที่ ช.1 วงจรที่ใช้สร้างสูกคดีน Sine โดยใช้ LM 386

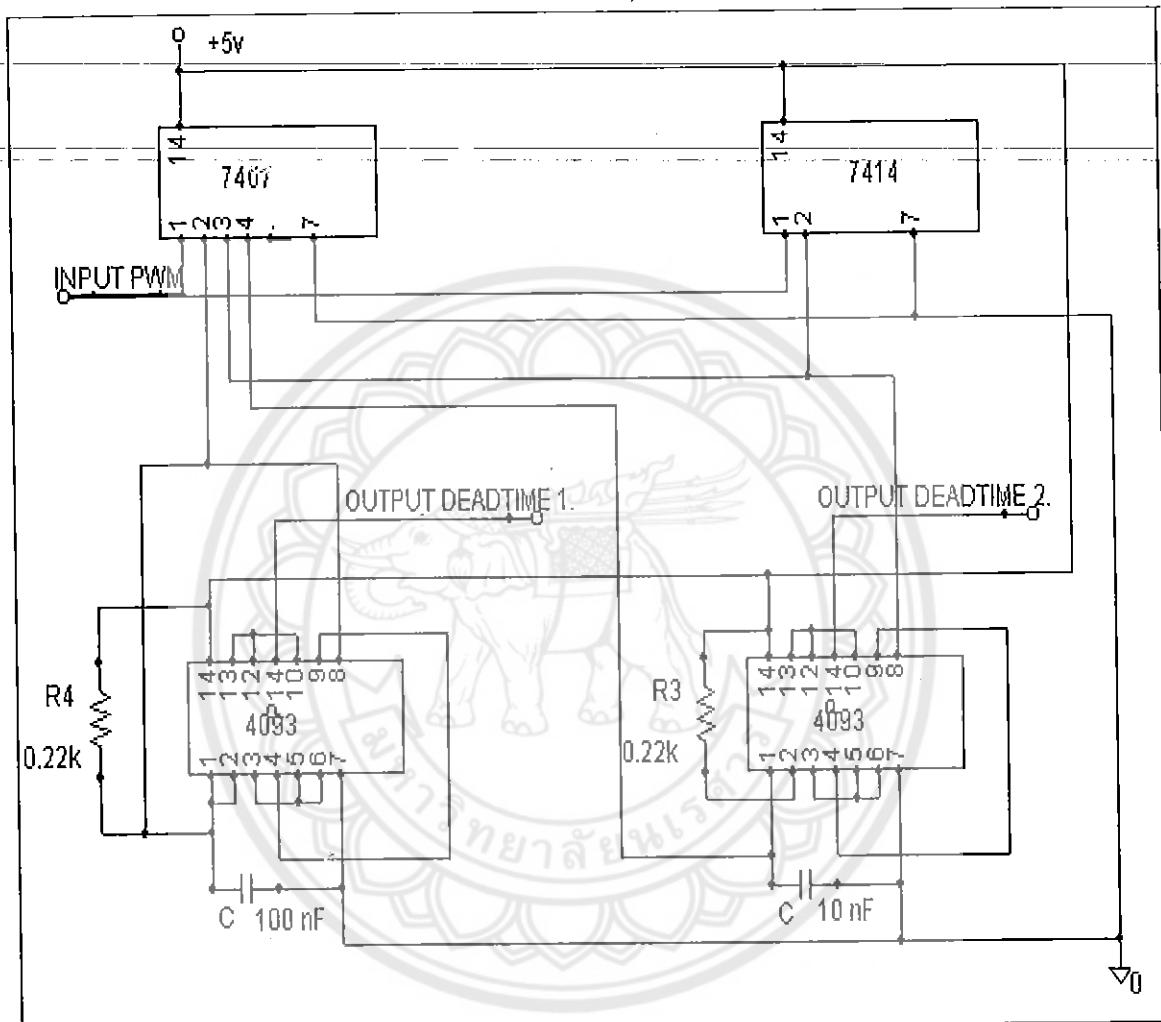
รูปที่ ข.2 วงจรที่ใช้สร้าง Triangle โดยใช้ ICL8038

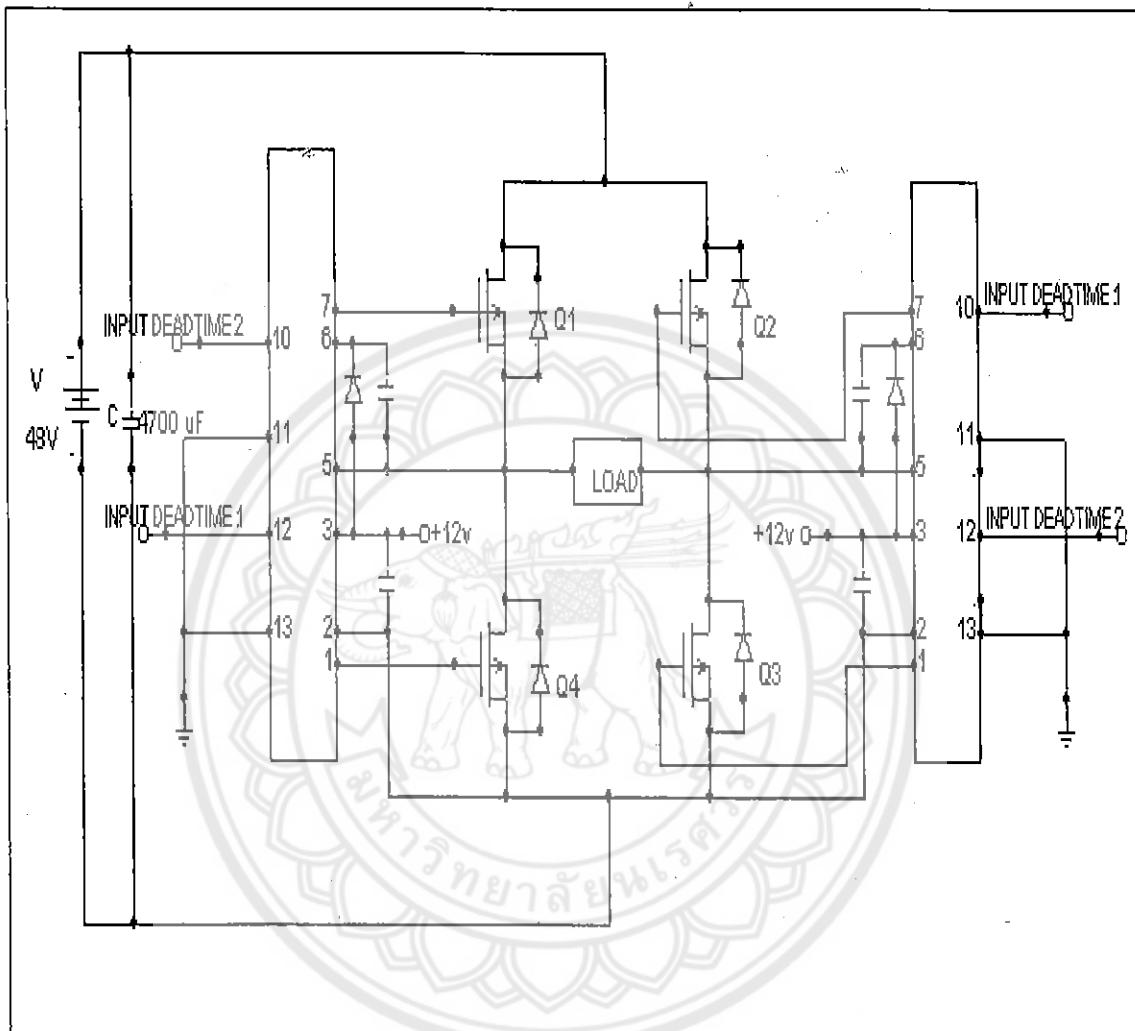
รูปที่ ข.3 วงจรที่ใช้สร้าง Pulse Width Modulation

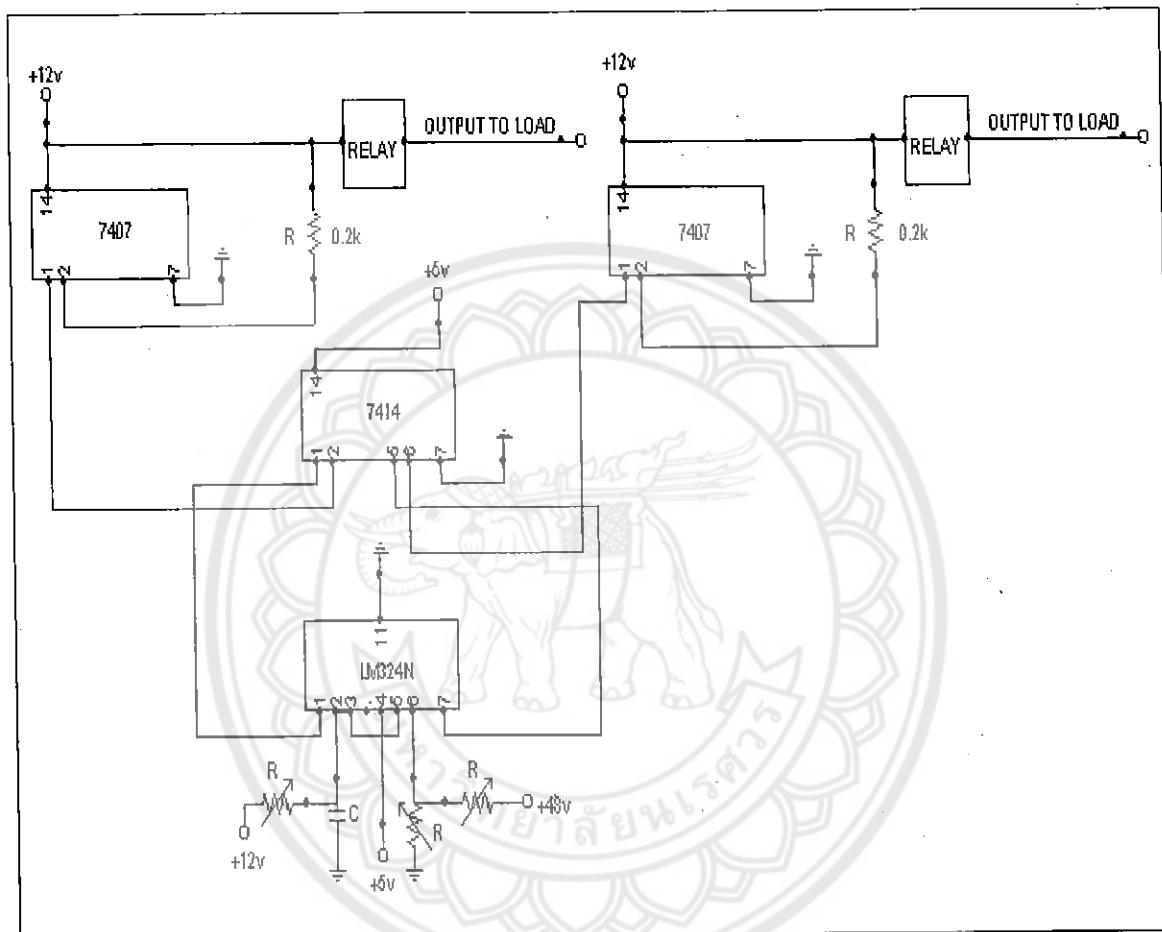
รูปที่ ๔ วงจร DEADTIME ที่จ่ายเข้าสู่ IR 2110 เพื่อขับมอเตอร์ Q4 และ Q2

รูปที่ ๖.๕ วงจร DEADTIME ที่จ่ายเข้าสู่ IR 2110 เพื่อขับมอเตอร์ Q1 และ Q3

รูปที่ ข.6 วงจรขับ Mosfet หรือวงจร Driver โดยใช้ IR 2110

รูปที่ ๖.๗ วงจรระบบป้องกันแรงดันตก และป้องกันกระแสจาก

ประวัติผู้จัดทำโครงการ

ชื่อ	นายจำเนียร สร้อยเสน รหัส 41362088	
วัน/เดือน/ปีเกิด	31 พฤษภาคม 2522	
ภูมิลำเนา	15/1 บ.8 ต.นิคมพัฒนา อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก 65140	
ประวัติการศึกษา		
- ประถมศึกษา	โรงเรียนรัฐราษฎร์สังเคราะห์ อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก	
- มัธยมศึกษา	โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก	
- ปัจจุบัน	กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาควิชา วิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อ.เมือง จ.พิษณุโลก	
ชื่อ	นายชัยชนะ หนูคำหอม รหัส 41362104	
วัน/เดือน/ปีเกิด	12 มิถุนายน 2522	
ภูมิลำเนา	182/3 หมู่ 10 ต.นครเดช อ.ศรีนคร จ.สุโขทัย 64180	
ประวัติการศึกษา		
- ประถมศึกษา	โรงเรียนบ้านบึงสวาง ต.นครเดช อ.ศรีนคร จ.สุโขทัย 64180	
- มัธยมศึกษา	โรงเรียนศรีนคร อ.ศรีนคร จ.สุโขทัย 64180	
- ปัจจุบัน	กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาควิชา วิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อ.เมือง จ.พิษณุโลก	

ชื่อ นายณรงค์ศักดิ์ บรรจง รหัส 41362138
วัน/เดือน/ปีเกิด 8 สิงหาคม 2522
ภูมิลำเนา 210/2 หมู่8 ต.ทุ่งเสลี่ยม อ.ทุ่งเสลี่ยม จ.สุโขทัย 64150
ประวัติการศึกษา - ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านเหมืองนา(ประชาอุปถัมภ์)

- นักชัณนศึกษา	โรงเรียนทุ่งเสลิ่ยมชนูปัฒนก์
- ปัจจุบัน	กำตังศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาควิชา วิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรม- ศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อ.เมือง จ.พิษณุโลก

ชื่อ	นายวิเศษ จุลคิลก	รหัส 41362302
วันเดือนปีเกิด	18 พฤษภาคม 2522	
ภูมิลำเนา	42/16 ถนนศรีอุตรานอก ต.ท่าอิฐ อ.เมือง จ.อุตรดิตถ์	
ประวัติการศึกษา		
	- ประถมศึกษา	โรงเรียนวัดวังเป็ด
	- มัธยมศึกษา	โรงเรียนอุตรดิตถ์
	- ปัจจุบัน	กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาควิชา วิศวกรรมไฟฟ้าและคอมพิวเตอร์ คณะวิศวกรรม- ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชวิถี อ.เมือง จ.พิษณุโลก